

AS "ATTĪSTĪBAS FINANŠU INSTITŪCIJA ALTUM"

PAZIŅOJUMS PAR KORPORATĪVO PĀRVALDĪBU

par gadu, kas noslēdzās 2023.gada 31.decembrī

Satura rādītājs

Vispārējā informācija	3
Stratēģija 2022-2024	4
Finanšu un nefinanšu mērķi	5
Kopējais ieguldījums tautsaimniecībā	7
Iekšējās kontroles un risku pārvaldības sistēma	8
Iekšējā kontrole	8
Risku pārvaldība	9
Neatkarīga revīzija	9
Ieguldījums ilgtspējā	11
Ilgtspējīgs finansējums	11
Būtiskuma matrica	14
ALTUM finansēto projektu ietekme uz vides un sociālajiem aspektiem	14
Projekti, kas sekmē vides mērķu sasniegšanu	14
Sociālie projekti ALTUM aizdevumu portfelī	15
ESG - Korporatīvā pārvaldība (Governance)	18
Augstākās vadības institūciju nominēšana un izvēle	18
Pārvaldības modelis	19
Uzņēmuma darbības caurskatāmība	21
Iekšējā kultūra un ētiska uzvedība	21
Iekšējā kultūra un ētiska uzvedība (turpinājums)	22
Sadarbība ar ietekmes pusēm	22
Svarīgākie notikumi un sasniegumi 2023	24
ESG - Vides aspekts (Environmental)	25
ESG risku pārvaldība ALTUM kredītportfelim un garantiju portfelim	25
Tiešās ietekmes mazināšana	28
Netiešās ietekmes mazināšana	29
ESG - Sociālais aspekts (Social)	30
Personāla pārvalde	30
Dažādība, iekļaujoša darba vide un cilvēktiesības	30
Darbinieku veselība, drošība un labbūtība	32
Izglītība un apmācība	33
Sadarbības partneru vērtējums	34
Banku darbinieku apmierinātība	34
Klientu apmierinātība	34
Klientu apkalpošana	34
Sūdzības	35
Klientu izglītošana	35
Pieklūstamība	36
Digitālā pieklūstamība	36
Telpu pieklūstamība	36
Pakalpojumu pieklūstamība	36
Dalība profesionālajās asociācijās un partnerībās	37
Sabiedrības atbalsts, ieguldījums vietējās kopienas attīstībā	39

Vispārējā informācija

AS "Atfīstības finanšu institūcija ALTUM" (turpmāk tekstā – ALTUM), vienotais reģistrācijas Nr.50103744891, *Paziņojums par korporatīvo pārvaldību 2023. gadā* sagatavots atbilstoši [Finanšu instrumentu tirgus likuma](#) 56.2 panta trešās daļas prasībām, kā arī pamatojoties uz [Korporatīvās pārvaldības konsultatīvās padomes](#) izstrādātajiem labas korporatīvās pārvaldības ieteikumiem kapitālsabiedrībām Latvijā [Korporatīvās pārvaldības kodekss](#) (2021. gada janvāris), (turpmāk – Kodekss). Minētie ieteikumi ir izstrādāti, ņemot vērā Latvijas Republikas normatīvajos aktos uzņēmumiem izvirzītās prasības, kā arī Ekonomiskās sadarbības un atfīstības organizācijas ieteikumus uzņēmumu korporatīvajai pārvaldībai. Paziņojumā par korporatīvo pārvaldību ir iekļauti arī vides, sociālās un korporatīvās pārvaldības (turpmāk – ESG) aspekti, balstoties uz [Nasdaq ESG Reporting Guide 2.0](#) (2019.gada maijs), savukārt ESG risku pārvaldības principi un atspoguļojumā informācija balstīti ECB (Eiropas Centrālās Bankas) vadlīnijās un TCFD ([Task Force on Climate-related Financial Disclosures](#)) Rekomendācijās.

ALTUM ir valsts kapitālsabiedrība, kas ar finanšu instrumentiem – aizdevumiem, garantijām, ieguldījumiem riska kapitāla fondos – nodrošina uzņēmumiem un mājsaimniecībām finanšu pieejamību jomās, kuras valsts ir izvirzījusi kā svarīgas un atbalstāmas, bet kurās pietrūkst privātā sektora finansējuma, tādējādi atfīstot tautsaimniecību un sekmējot privātā kapitāla un finanšu resursu mobilizēšanos.

ALTUM savā ikdienas darbībā, īstenojot valsts uzticētās funkcijas tautsaimniecības atfīstības veicināšanai, kā arī uzņemoties brīvprātīgu atbildību par savu ietekmi uz sabiedrību un vidi, rīkojas atbilstoši organizācijas stratēģijai un vērtībām. Mūsu vērtības definē mūsu ikdienas darbības, atspoguļojas mūsu rīcībā un uzvedībā un pilnībā caurvij pozitīvu attieksmi un atvērtību pārmaiņām un inovācijām. ALTUM vērtību sistēma ir izstrādāta tā, lai sniegtu skaidru vīziju par ALTUM gan mūsu ārējiem partneriem un klientiem, gan darbiniekiem.

KOMANDA

Profesionāli strādājam vienotā komandā ar klientiem un partneriem, radot un īstenojot efektīvas un klientu vajadzībām atbilstošas valsts atbalsta programmas

IZCILĪBA

Izmantojot pieredzi un radošu skatījumu, tiecamies uz izcilību it visā, ko darām.

Nemiitīgi atfīstāties, izdarām labāk, nekā no mums sagaida, uz lietām un izaicinājumiem raugāties radoši.

ATBILDĪBA

Ikdienas darbā rīkojamies efektīvi, cieņpilni un godprātīgi

ALTUM ir arī [Latvijas Bankā](#) (Līdz 2022. gada 31. decembrim - Finanšu un kapitāla tirgus komisijā) reģistrēts AIF "ALTUM kapitāla fonds" (turpmāk – Fonds) pārvaldnieks. Fonds tika izveidots 2020. gada pavasarī Covid-19 ietekmes pārvarēšanas atbalstam). Tā mērķis ir atbalstīt labi pārvaldītus, perspektīvus lielos uzņēmumus (Midcap un lielos MVU), kas vīrusa ietekmes rezultātā ir gatavi pielāgot līdzšinējo darbību, mainot biznesa modeli, pielāgojot produktu izstrādi, ieviešot jaunas tehnoloģijas, izejot jaunus eksporta tirgus, veicinot šo uzņēmumu izaugsmi.

Stratēģija 2022-2024

2022. gada 9. martā ALTUM Padome apstiprināja ALTUM [Vidēja termiņa darbības stratēģiju 2022 - 2024.gadam](#) (turpmāk Stratēģija), uzsverot ilgtspējīga finansējuma un ESG aspektu nozīmi gan produktu līmenī, gan ESG aspektu pilnīgu integrāciju ALTUM kredītriska pārvaldībā.

ALTUM turpina stiprināt savu lomu kā galvenais valdības partneris finanšu instrumentu programmu īstenošanai un kopā ar atbildīgajām ministrijām aktīvi iesaistās jaunu finanšu instrumentu programmu izstrādē.

Saskaņā ar ALTUM Stratēģiju, kopš 2022.gada 4.ceturkšņa ir pieejamas programmas ar finansējumu no [Eiropas Atjaunošanas un noturības mehānisma plāna](#) (turpmāk - ANM), kas tiek novirzīts īpaši atbalstāmiem virzieniem: klimata pārmaiņu ietekmes mazināšanas risinājumiem - energoefektivitātes uzlabošanai daudzdzīvokļu ēkām un pārejai uz atjaunojamās enerģijas tehnoloģijām, energoefektivitātes uzlabošanai uzņēmumos, īres namu būvniecībai, kā arī uzņēmumu digitalizācijas projektu īstenošanai, kas tika uzsākta 2023.gada februārī.

Stratēģijas periodā, 2022.gada decembrī ir uzsākta un 2023.gadā turpinājās aizdevumu ar kapitāla atlaidi piešķiršana lielajiem investīciju projektiem. 2023.gada beigās uzsāktas programmas, kuras tiek finansētas no ES fondu jaunā plānošanas perioda (2021 - 2027) finansējuma. Plānota 5.paaudzes riska kapitāla fondu izveide un to darbības uzsākšana. Tiek turpinātas gan esošās atbalsta programmas uzņēmējiem, gan ieviestas pavisam jaunas, kas vērstas uz atbalstu uzņēmējdarbības produktivitātes veicināšanai, pētniecībai un inovācijām. No ES fondu finansējuma tiek turpināts energoefektivitātes paaugstināšanas atbalsts gan daudzdzīvokļu ēkām, gan privātmājām. Ar [Eiropas Lauksaimniecības Fonda lauku attīstībai](#) (ELFLA) pārejas perioda finansējumu paredzēts nodrošināt papildus finansējumu lauksaimnieku garantiju programmai un programmai Mazie aizdevumi lauku teritorijās, bet ar [Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna](#) 2023. - 2027. gada finansējumu paredzēts ieviest jaunu pasākumu - aizdevumus ar kapitāla atlaidi maziem lauku uzņēmējiem.

ALTUM turpina realizēt arī citas uzsāktās valsts atbalsta programmas jomās, kuras valsts izvirzījis kā atbalstāmas un prioritāras, nodrošinot finanšu pieejamību uzņēmumiem dažādās attīstības stadijās un konkrētām iedzīvotāju mērķa grupām.

ALTUM seko pieprasījumam finanšu tirgū un aktuālajām tirgus nepilnībām, pilnveidojot un pielāgojot valsts atbalsta instrumentus klientu un sadarbības partneru vajadzībām, kā arī tautsaimniecības politikas prioritātēm.

Lai sagatavotos Eiropas Savienības InvestEU programmas ieviešanai, 2023.gada 1.pusgadā sadarbībā ar atlasīto neatkarīgo auditoru ir veikts ALTUM atbilstības novērtējums (Pillar Assessment). Atbilstības novērtējums ir priekšnosacījums, lai ALTUM varētu pieteikties InvestEU ieviešanas partnera lomai un nākotnē – arī sadarbības partnera lomai ES fondu ieviešanā, tādējādi palielinot jaunu specializētu un piemērotu finanšu instrumentu piedāvājumu Latvijas uzņēmumiem. Novērtējuma pirmais posms tika pabeigts 2023.gada novembrī, iesniedzot Eiropas Komisijai ziņojuma projektu. Pēc ziņojuma projekta saskaņošanas ar Eiropas Komisiju tiks identificētas būtiskās rekomendācijas, kas ALTUM būs jāievieš. Novērtējumu plānots noslēgt 2024.gadā pēc tam, kad Eiropas Komisija, pamatojoties uz ALTUM sniegto informāciju un auditoru atzinumu, būs guvusi pietiekamu pārliecību par rekomendāciju ieviešanu. Lēmums par pieteikuma InvestEU ieviešanas partnera lomai iesniegšanu vēl nav pieņemts.

Saskaņā ar apstiprināto Stratēģiju, ir izvirzīti sekojoši stratēģiskās attīstības virzieni un būtiskākie ilgtermiņa mērķi:

- galvenais finanšu mērķis ir, realizējot valsts atbalsta programmas, nodrošināt pozīvu ALTUM kapitāla atdevi;
- galvenais nefinanšu mērķis ir atbalstīt un veicināt finanšu pieejamību uzņēmējdarbībā un sekmēt tautsaimniecības attīstību;
- ALTUM prioritārie virzieni ietver garantiju un aizdevumu izsniegšanu un apkalpošanu, ieguldījumus iespējkapitāla fondos dažādās izaugsmes stadijās, klimata pārmaiņu ietekmes samazināšanas risinājumus, tai skaitā, energoefektivitātes programmu īstenošanu gan dzīvojamā ēku, gan uzņēmumu segmentā, jaunu projektu uzsākšanu, atfīstot piedāvāto finanšu instrumentu klāstu, kā arī Latvijas Zemes fonda attīstību;
- galvenie darbības virzieni: atbalsts uzņēmējiem, lauksaimniekiem un noteiktām personu kategorijām; energoefektivitāte; Latvijas Zemes fonda pārvaldība;
- ALTUM īpašu uzmanību pievērsīs vides, sociālās un korporatīvās pārvaldības ("ESG") izvērtējumam, gan pieņemot ar finansēšanu saistītus lēmumus, gan ALTUM iekšējos procesos.

ALTUM mērķis arī turpmāk ir nodrošināt pēc iespējas augstāku kredītreitinga līmeni, kas nav zemāks par divām pakāpēm par Latvijas valsts reitingu, ko piešķir Starptautiskā kredītreitingu aģentūras [Moody's Investors Service](#) (turpmāk - Moody's).

Finanšu un nefinanšu mērķi

Saskaņā ar Stratēģiju tika izvirzīti sekojoši galvenie finanšu mērķi, kas saistīti ar ALTUM finanšu darbības stāvokli, un nefinanšu mērķi, kas izriet no ALTUM noteiktā vispārējā stratēģiskā mērķa, normatīviem aktiem un politikas plānošanas dokumentiem un ir saistīti ar publiskai personai noteikto funkciju izpildes nodrošināšanu:

- Stratēģijā noteikts mērēns jauno darījumu apjomu mērķa rādītāju pieaugums, jauno darījumu apjomam līdz 2024. gadam palielinoties par 3.24%;
- ALTUM finanšu instrumentu bruto portfeļu pieaugums plānots vidēji 10% gadā, nodrošinot līdz 2024. gada beigām kopējo portfeļa apjomu 1.3 miljardi EUR apmērā;
- ALTUM jauno darījumu iniciētais ieguldījums tautsaimniecībā raksturo plānoto ALTUM ietekmes pieaugumu uz tautsaimniecības attīstību, sekmējot privātā kapitāla un finanšu resursu mobilizēšanu atbalstāmās jomās. 2024. gadā šis rādītājs plānots 773 milj. EUR;
- Stratēģijas īstenošanas periodā *Kapitāla atdeves* (ROE) rādītāju plānots saglabāt virs 1.3%;
- finanšu mērķa rādītājs *Pašu kapitāls* pārskata gada beigās plānots ar pozitīvu dinamiku;
- lai nodrošinātu ALTUM finanšu efektivitāti, izdevumu attiecībai pret ieņēmumiem plānots nodrošināt ne vairāk kā 65% apmērā.

Informācija par Stratēģijā noteikto nefinanšu mērķu izpildi 2023. gadā

- **Jauno darījumu (ar grantiem) apjomi** 2023. gadā sasniedza **289 milj. EUR**, kas ir par 42 milj. EUR (-13%) mazāk nekā Stratēģijā 2023. gadam noteiktie 331 milj. EUR. Stratēģijā noteiktā rādītāja izpildi ietekmēja mazāki jauno darījumu apjomi jaunajās atbalsta programmās - investīciju aizdevumu lielajiem uzņēmumiem ar kapitāla atlaidi programmā (-13 milj. EUR) un Atjaunošanas un noturības mehānisma (ANM) programmās (-31 milj. EUR), vairākās esošajās atbalsta programmās, kā piemēram, mājokļu garantiju programmās (-10 milj. EUR) un garantiju programmā lielajiem uzņēmumiem (-11 milj. EUR), ko savukārt ietekmēja augstās procentu likmes, kas turpināja pieaugt kopš 2022.gada beigām arī 2023.gada pirmajā pusgadā, kā arī Covid-19 atbalsta programmās (-20 milj. EUR), kurā 2023.gadā nebija jauno darījumu, jo atbalsta programmas noslēdzās 2022.gada beigās, jo nebija pieprasījuma. Mazāks jauno darījumu apjoms (-9 milj. EUR) nekā Stratēģijā plānots bija arī grantu programmās. Savukārt lielāks jauno darījumu apjoms nekā tika plānots, sagatavojot Stratēģiju, kas daļēji kompensēja jauno darījumu apjoma samazinājumu, bija vairākās esošajās atbalsta programmās, kā piemēram, lauksaimniecības apgrozāmo līdzekļu aizdevumu programmā (+7 milj. EUR), daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes aizdevumu programmā (+20 milj. EUR), MVU energoefektivitātes aizdevumu programmā (+17 milj. EUR), kredītu garantiju programmā (+7 milj. EUR) un riska kapitāla instrumentu programmās (+8 milj. EUR), kā arī Ukrainas kara sekū mazināšanas programmās (+13 milj. EUR), kas, sagatavojot Stratēģiju, nebija plānota.
- **Bruto portfeļi uz 2023. gada beigām (ar grantiem)** sastāda **1'102 milj. EUR**, kas ir par 93 milj. EUR (-8%) mazāk nekā Stratēģijā 2023. gadam noteiktais 1'194 milj. EUR. Lielāko ietekmi uz atbalsta instrumentu bruto portfeļi (ar grantiem) atstāja grantu portfelis, kas 2023.gada beigās bija par 61 milj. EUR mazāks (-47%) salīdzinājumā ar Stratēģijā noteikto (129 milj. EUR) un kredītportfelis (atskaitot reversās nomas darījumus, kas ir iekļauti Zemes fonda portfelī), kas 2023.gada beigās bija par 49 milj. EUR mazāks (-12%) salīdzinājumā ar Stratēģijā noteikto (409 milj. EUR), kā arī riska kapitāla instrumentu portfelis, kas 2023.gada beigās bija par 20 milj. EUR mazāks (-17%) salīdzinājumā ar Stratēģijā noteikto (117 milj. EUR). Mazākus portfeļa apjomus 2023.gada beigās ietekmēja mazāki jauno darījumu apjomi, ko savukārt ietekmēja augstās procentu likmes, inflācija un uzņēmēju un privātpersonu nogaidošā attieksme pret jaunu kredītsaistību uzņemšanos. Neskatoties uz nelabvēlīgajiem ekonomiskajiem apstākļiem, kas ietekmēja arī garantiju portfeļi un Zemes fonda portfeļi, 2023.gada beigās garantiju portfelis un Zemes fonda portfelis bija par attiecīgi 30 milj. EUR (+7%) un 7 milj. EUR (+7%) lielāks nekā Stratēģijā noteiktais (attiecīgi 450 milj. EUR un 90 milj. EUR).

Finanšu un nefinanšu mērķi (turpinājums)

Segmentu griezumā lielākais portfelis izveidots Mazo, vidējo un lielo uzņēmumu (MVU un lielo uzņēmumu) segmentā – 32.3% (2022.gada 31.decembrī: 35.1%), tālāk seko Privātpersonas – 31.5% (2022.gada 31.decembrī: 29.2%), Lauksaimnieki – 26.7% (2022.gada 31.decembrī: 26.2%) un Finanšu starpnieki – 9.5% (2022.gada 31.decembrī: 9.4%).

- **Moody's piešķirtais kredītreitings** Stratēģijā noteikts divas pakāpes zem Latvijas valstij piešķirtā reitinga pēc Moody's novērtējuma. Moody's [2024. gada 2. februārī](#) pārapsīpīnāja ALTUM ilgtermiņa kredītreitingu **Baa1** ar stabīlu perspektīvas novērtējumu, kas ir tādā pat līmenī, kāds tika apstiprināts 2022. gada 16. decembrī. Atbīlstoši Moody's aktualizētājam ar valdību-saīstītu emitentu metodikai (Government-Related Issuers Methodology), kas publicēta 2024.gada 25.janvārī, Moody's vairāk neklasificē ALTUM kā ar valdību-saīstītu emitentu (government-related issuer) un atsaucis tā bāzes kredītnovērtējumu (Baseline Credit Assessment) baa3. Turpmāk ALTUM kredītreitīngā novērtējums tiek veikts balstoties tikai uz Moody's Finanšu institūciju metodiku (Finance Companies Methodology). No 2024.gada 2.februāra ALTUM noteikts atsevišķais kredītnovērtējums (standalone assessment) līdzīnējā baa3 līmenī, kas aizstāj atsaukto bāzes kredītnovērtējumu (Baseline Credit Assessment).

Moody's apstiprinātais ALTUM ilgtermiņa kredītreitings Baa1 ir vienu pakāpi zem Latvijas valstij piešķirtā reitinga, kas 2023. gada beigās bija A3, un ALTUM tas ir labāks par Stratēģijā noteikto sliekšni.

ALTUM ilgtermiņa kredītreitings Baa1 ir viens no augstākajiem Latvijas kapitālsabiedrībām piešķirtajiem un tas ļauj sekmīgāk realizēt ALTUM ilgtermiņa stratēģiju finansējuma piesaīstei, esot regulāram kapitāla tīrgus dalībniekam un emitējot obligācijas.

- ALTUM **jauno darījumu iniciētāis ieguldījums tautsaimniecībā** 2023. gadā sasniedza **946 milj. EUR**, kas ir par 156 milj. EUR vairāk (+20%) nekā Stratēģijā 2023. gadam noteiktais rādītājs (790 milj. EUR).
- **Valsts atbalsta programmu (ar grantiem) apjoms uz 1 darbinieku** sastāda **4.5 milj. EUR**, kas ir par 0.6 milj. EUR (-11%) mazāk nekā Stratēģijā 2023. gadam noteiktais rādītājs (5.1 milj. EUR).
- **Brīvprātīgi aizgājušo darbinieku mainība** sastāda **8%** un ir mazāka par Stratēģijā plānoto rādītāju (<10%), +0.7% salīdzinot ar 2022. gadu.
- **Apmācīto darbinieku skaīts** gadā sasniedz **96%**, kas ir vairāk par Stratēģijā plānoto rādītāju (>70%), -2% salīdzinot ar 2022. gadu.

2023. gadā ir izpildīts Stratēģijā noteiktais ALTUM galvenais nefinanšu mērķis: **atbalsīt un veicināt finanšu pieejamību uzņēmējdarbībā un sekmēt tautsaimniecības attīstību.**

Informācija par Stratēģijā noteikto finanšu mērķu izpildi 2023. gadā

- **kapitāla atdeve ROE** 2023. gadā sasniedza **4.7%**, kas ir vairāk par Stratēģijā plānoto rādītāju (>=1.3%, +1.8% absolūtā izteīsmē salīdzinot ar 2022. gadu);
- **peļņa 17.8 milj. EUR**, pārsniedz Stratēģijā 2023. gadam plānoto rādītāju (8.9 milj. EUR, +6.3 milj. EUR salīdzinot ar 2022. gadu);
- **pašu kapitāls (gada beigās) ir 390 milj. EUR** (Stratēģijā 2023. gadam plānots 414 milj. EUR, -6 milj. EUR salīdzinot ar 2022. gadu). Mazāks pašu kapitāls 2023.gada beigās salīdzinājumā ar Stratēģijā noteikto skaidrojams ar finansējuma pārdali no speciālā rezerves kapitāla, kas bija paredzēts Covid-19 atbalsta programmu riska segumam, uz saīstībām investīciju aizdevumu lielajiem uzņēmumiem ar kapitāla atlaidi programmai, palielinot programmas apjomus un saglabājot to pašu finansējuma būtību – finansējums jaunas atbalsta programmas īstenošanai un sagaidāmo zaudējumu segšanai.
- **īzdevumu/īeņēmumu attīecība sastāda 26%** un ir zemāka par Stratēģijā plānoto rādītāju (<=65%, -12% absolūtā izteīsmē salīdzinot ar 2022. gadu);
- **6 mēnešu likviditātes rādītājs 402%** ir augstāks par plānoto rādītāju (>=100%, +36% absolūtā izteīsmē salīdzinot ar 2022. gadu). 2023.gadā ALTUM saņēma finansējumu no vairākiem ES fondiem – 2023.gada sākumā Atjaunošanas un noturības mehānīisma finansējumu un 2023.gada beigās jaunā ES fondu perioda 2021-2027 finansējumu, kā arī visa 2023.gada laikā ES fondu perioda 2014-2020 finansējumu, kas palielināja ALTUM likvīdos līdzekļus. ALTUM saglabā augstu likviditātes līmeni;
- rādītājs **Kapitāls bez pārvērtēšanas rezerves (KBPR)/Kopējie pārvaldītie aktīvi (KPA)** sastāda **23%**, kas ir vairāk par Stratēģijā plānoto rādītāju (>=20%). Salīdzinājumā ar 2022.gadu, šis rādītājs ir samazinājies par 4% absolūtā izteīsmē, ko īetekmēja pašu kapitāla īzmaiņas (skatīt komentāru rādītājam "Pašu kapitāls (gada beigās)") un kopējo

Finanšu un nefinanšu mērķi (turpinājums)

pārvaldīto aktīvu pieaugumu 2023. gadā par 217 milj. EUR (+20%). Minētais rādītājs parāda, ka ALTUM ir pietiekams pašu kapitāls ar ALTUM darbību saistīto risku segumam.

2023. gadā ir izpildīts Stratēģijā noteiktais ALTUM galvenais finanšu mērķis: **realizējot valsts atbalsta programmas, nodrošināt pozitīvu ALTUM kapitāla atdevi.**

Atsevišķu rādītāju novirzes no Stratēģijā plānotajiem rādītājiem nav raksturojamas kā būtiskas un nav negatīvi ietekmējušas ALTUM galveno uzdevumu izpildi un Stratēģijas īstenošanu.

Papildus informācija par nefinanšu un finanšu mērķu īstenošanu ir pieejama Gada pārskatā par 2023. gadu (turpmāk - Gada pārskats) - Vadības ziņojumā un Gada pārskata Citos pielikumos.

Akcionāru sapulce, apstiprinot ALTUM darbības plānu un budžetu 2024. gadam, saskaņā ar Stratēģiju, izvirzīja šādus ALTUM būfiskākos mērķus un uzdevumus 2024. gadā:

galvenais uzdevums – realizējot valsts atbalsta programmas, nodrošināt ALTUM portfeļa pieaugumu, saglabājot pozitīvu kapitāla atdevi un efektivitāti;

mērķi un uzdevumi:

		
<p>Sagaidāms, ka 2024.gadā turpināsies resursu dārdzības ietekmēta uzņēmēju piesardzīga un nogaidoša attieksme pret jaunām investīcijām un kredītsaistību uzņemšanos, tāpēc tiek plānota lielāka ALTUM iesaiste tiešajā kredīvēšanā tajās jomās, kurās kredīvēšana ir nepietiekama.</p> <p>Vienlaikus ALTUM plāno saglabāt fokusu uz jaunā ES fondu plānošanas perioda 2021.-2027.gadam programmu uzsākšanu, kā arī turpināt īstenot Atveseļošanās un noturības mehāniska (ANM) fonda programmas un lielo investīciju aizdevumu programmu ar kapitāla atlaidi.</p>	<p>Lai veicinātu finansējuma pieejamību un padarītu aizdevumu piešķiršanu vēl efektīvāku un ātrāku, aizdevumu pieteikumiem apjomā līdz 100 tūkstošiem eiro plānots ieviest automatizētu izskatīšanas procesu.</p>	<p>Iespējamā instrumentu lomas palielināšana, ieviešot 5.paaudzes iespējamā kapitāla fondus, kas būs nozīmīgs atbalsts inovatīvu, tehnoloģisku un ar lielu izaugsmes potenciālu apveltītu uzņēmumu izaugsmei un attīstībai, kā arī IPO fondu, lai veicinātu gan uzņēmumu dalību kapitāla tirgū, gan darījumu aktivitāti tajā.</p>

Kopējais ieguldījums tautsaimniecībā

Kopējais ieguldījums tautsaimniecībā pēc ALTUM izsniegtajiem apjomiem pārskata periodā:

2023. gadā 946 milj. EUR;

2022. gadā 766 milj. EUR;

2021. gadā 792 milj. EUR.

Iekšējās kontroles un risku pārvaldības sistēma

Iekšējā kontrole

Iekšējās kontroles sistēmas mērķis ir nodrošināt uzņēmuma efektīvu, ilgtspējīgu un sekmīgu darbību, sniegtās informācijas patiesumu un atbilstību attiecīgajiem normatīvajiem aktiem un darbības principiem.

ALTUM iekšējās kontroles sistēma ir veidota, lai nodrošinātu uzņēmuma efektīvu, ilgtspējīgu un sekmīgu darbību, sniegtās informācijas patiesumu un atbilstību attiecīgajiem normatīvajiem aktiem un darbības principiem, lai sniegtu pamatotu un pietiekamu pārliecību, ka ALTUM aktīvi ir nodrošināti pret zaudējumiem un nesankcionētu valdīšanu un lietošanu, darbības riski tiek pastāvīgi apzināti, uzraudzīti un pārvaldīti, kapitāla apmērs ir pietiekams ALTUM darbībai piemītošo, apzināto risku segšanai, darījumi notiek saskaņā ar ALTUM noteikto kārtību, ALTUM darbojas saprātīgi, piesardzīgi un efektīvi, ievērojot likumu un citu normatīvo aktu prasības, kā arī, ka ALTUM pārvaldē konstatētie trūkumi tiek savlaicīgi novērsti.

ALTUM vadība ir atbildīga par visaptverošas iekšējās kontroles sistēmas izveidošanu, tās efektīvas darbības nodrošināšanu. Attiecībā uz finanšu pārskatu sagatavošanu un finanšu pārskatos paustās informācijas patiesumu, objektivitāti, saprotamību un pilnīgumu, šī atbildība tiek īstenota, izraugoties piemērotus uzskaites principus, kuri ir aprakstīti iekšējos normatīvajos dokumentos.

ALTUM iekšējās kontroles sistēmas uzraudzību, tās pietiekamības un efektivitātes novērtēšanu veic **iekšējā audita daļa**, kura ir neatkarīga struktūrvienība, kas ir pakļauta ALTUM Padomei, un kuras vadītājs iecelts ar ALTUM akcionāru sapulces lēmumu. Iekšējā audita daļas darbības mērķis ir stiprināt ALTUM vērtību un ar neatkarīgu un objektīvu vērtējumu palīdzēt uzņēmuma padomei, valdei un struktūrvienību vadītājiem efektīvāk sasniegt izvirzītos stratēģiskos un biznesa mērķus. Akcionāru sapulce ik gadu apstiprina iekšējā audita daļas gada darbības plānu, par kura izpildi iekšējā audita daļa ziņo Akcionāru sapulcei. Padome veic uzraudzību tam, kā valde nodrošina iekšējās kontroles sistēmas izveidi un nodrošina tās efektīvu darbību.

Iekšējā audita daļa 2023.gadā atbilstoši saskaņotajam darbības plānam sagatavoja 12 (2022: 11) audita ziņojumus, kuros tika sniegts procesu vadības un kontroles sistēmas darbību novērtējums, un par ko tika informēta ALTUM Padome. Pārskata gadā tika sniegti 47 (2022: 63) audita ieteikumi, un visi ieteikumi, kuriem bija pienācis ieviešanas termiņš, ir ieviesti. Ar audita ziņojumiem sniegta pārliecība ALTUM vadībai par biznesa procesiem, piemēram – Aizdevumu programmu Krievijas militārās agresijas pret Ukrainu radīto sekas uz ekonomiku mazināšanai, Lielo un vidējo komersantu investīciju aizdevumi ar kapitāla atlaidi, NILLTPF novēršanas un sankciju prasību ievērošanas iekšējās kontroles sistēmas atbilstība normatīvo aktu prasībām un tās darbības efektivitāte AS Attīstības finanšu institūcijā ALTUM, Personas datu aizsardzība, Atbalsts sociālajai uzņēmējdarbībai, Riska kapitāla un ieguldījumu veikšanas procesa pēcpārbaude, ieviesto audita ieteikumu izvērtējums un to ietekme uz procesa pārmaiņām un citi auditi.

Iekšējā audita daļa savus pienākumus veic atbilstoši piemērojamajiem normatīvajiem aktiem, ievērojot iekšēja audita profesionālās prakses starptautiskos standartus, un ALTUM iekšējiem normatīvajiem aktiem. Iekšējā audita daļa vismaz reizi gadā sagatavo un iesniedz Akcionāru sapulcei pārskatu par veiktajām pārbaudēm, galvenajām atklātajām problēmām un tūkumiem, novērtējot iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti un izsakot viedokli par veicamajiem pasākumiem iekšējās kontroles sistēmas darbības uzlabošanai.

ALTUM kopš 2017.gada 1.decembra ir izveidota Revīzijas komiteja, kura, cita starpā, uzrauga iekšējās kontroles un riska pārvaldības sistēmas darbības efektivitāti, ciktāl tā attiecas uz finanšu pārskatu un objektivitātes nodrošināšanu. Revīzijas komiteja atbilstoši [Finanšu instrumentu tirgus likuma](#) prasībām uzrauga ALTUM finanšu pārskatu sagatavošanas procesu un veic citus tai normatīvajos aktos noteiktos pienākumus. Revīzijas komiteja cieši sadarbojās ar iekšējā audita daļu. 2023. gadā norisinājās 9 revīzijas komitejas sēdes, kurās tika izskatīti 12 jautājumi (2022. gadā 10 komitejas sēdes, kurās izskatīti 13 jautājumi).

ALTUM ir izstrādāta *Grāmatvedības politika* un *Uzkrājumu veidošanas politika*, kuru mērķis ir noteikt darījumu, faktu, notikumu un finanšu pārskata posteņu uzskaites, novērtēšanas un atspoguļošanas principus, metodes un noteikumus. ALTUM vadība noteikusi finanšu uzskaites principus, kas nodrošina, ka finanšu pārskati sniedz informāciju, kas ir ticama un noderīga finanšu pārskatu lietotājiem lēmumu pieņemšanai. Piemērotā *Grāmatvedības politika* un *Uzkrājumu veidošanas politika* nodrošina, ka ALTUM finanšu pārskatos paustā informācija ir patiesa, salīdzināma, savlaicīga, nozīmīga, saprotama, atbilstīga un pilnīga. ALTUM ir izstrādāti iekšējie normatīvie dokumenti, kas nosaka finanšu pārskatu sagatavošanas kārtību.

ALTUM ieviestie personas datu apstrādes principi, t.sk. personāla atlases procesos sniedz informāciju par to, kā ALTUM rīkojas ar personas datiem, izmantojot savus iekšējos resursus, tostarp informācijas sistēmas. Personas dati ir jebkura informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisku personu. Lai informētu par personas datu apstrādi, ALTUM interneta mājas lapā sadaļā "[Privātuma politika](#)" sniedz iepriekš norādīto informāciju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes [regulu \(ES\) 2016/679 \(2016.gada 27.aprīlis\)](#) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti.

Risku pārvaldība

Risku pārvaldības mērķis ir identificēt, novērtēt, vadīt un kontrolēt potenciālos notikumus un situācijas, lai nodrošinātu pārliecību par uzņēmuma stratēģisko mērķu sasniegšanu.

ALTUM risku pārvaldībai ir izveidota risku vadības sistēma, ņemot vērā ALTUM lielumu, struktūru un darbības specifiku, kā arī ņemot vērā ierobežotās iespējas vadīt atsevišķus riskus. ALTUM īsteno tās darbību ietekmējošo risku pārvaldīšanu atbilstoši ALTUM apstiprinātajiem risku vadības iekšējiem normatīvajiem dokumentiem, kas apraksta un nosaka līdzekļu kopumu, kādi tiek izmantoti tās darbībai piemītošo risku vadībai.

Risku pārvaldībā tiek ievēroti šādi galvenie principi:

- risku pārvaldība ir ikdienas funkciju sastāvdaļa;
- ALTUM nosaka un novērtē iespējamus riskus pirms jaunu produktu vai pakalpojumu ieviešanas;
- uzņemoties riskus, ALTUM saglabā ilgtermiņa spēju īstenot tās darbībai noteiktos mērķus un uzdevumus;
- ALTUM neiesaistās darījumos, neveic darbības u.tml., kas rada riskus, kuri apdraud ALTUM darbības stabilitāti, vai arī kas ievērojami var kaitēt ALTUM reputācijai.

Risku pārvaldībai ALTUM pielieto dažādas risku analīzes metodes un instrumentus, kā arī nosaka riska limitus un ierobežojumus.

Samazinoties Covid-19 ietekmei, ALTUM turpināja uzraudzīt Covid-19 ietekmei pakļautos portfeļus. Darījumi, kuriem Covid-19 ietekmes rezultātā tika sniegti atvieglojumi, pēc atvieglojumu termiņa beigām spēj pildīt savas saistības un nav novērojams būtisks saistību neizpildes gadījumu pieaugums. Covid-19 atbalsta instrumentu portfeļa apjoms 2023.gadā būtiski samazinājies, 2023.gada beigās sasniedzot 14 milj. eiro (31.12.2022.: 48 milj. eiro).

Pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā 2022.gada februārī, ALTUM ierobežoja jebkāda veida sadarbību ar Krievijas un Baltkrievijas valsts piederīgajiem un ar tiem saistītiem uzņēmumiem, tostarp veica izmaiņas ALTUM noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas un proliferācijas novēršanas un sankciju ieviešanas politikā, nosakot, ka ALTUM atturas no sadarbības ar klientiem, kur īpašnieki, patiesā labuma guvēji vai amatpersonas ir Krievijas vai Baltkrievijas pilsoņi. Krievijas iebrukuma Ukrainā rezultātā tika ieviestas plašas sankcijas pret Krieviju un Baltkrieviju un to tiesību subjektiem, un, sankciju riska mazināšanas nolūkā, ALTUM noteica papildu kontroles pasākumus gan finanšu instrumentu piešķiršanas, gan darījumu attiecību uzraudzības laikā. Turpinot 2022. gadā iesākto, tāpat būtiska papildu uzmanība tiek pievērsta "Zini savu klientu" pieejai, t.sk. izvērtējot klienta reputāciju, personisko un saimniecisko darbību. ALTUM nefinansē darījumus, kuru mērķis ir preču/pakalpojumu iegāde no Krievijā vai Baltkrievijā reģistrētām personām.

ALTUM veic nepārtrauktu sankciju izmaiņu monitoringu, kā arī nepārtraukti un ar uzmanību seko līdz situācijas attīstībai Ukrainā. ALTUM veic uzraudzības pasākumus, lai pēc iespējas mazinātu iespējamo tiešo vai netiešo ietekmi uz ALTUM darbību no notikumiem Ukrainā vai sankciju pret Krieviju un Baltkrieviju rezultātā, t.sk., bet ne tikai papildus uzrauga darījumus ar klientiem, kuru pamatdarbību varētu ietekmēt gan notikumi Ukrainā, gan ieviestās sankcijas pret Krieviju un Baltkrieviju. Sankciju riska vadības ietvaros ALTUM padziļināti analizē klientus un to sadarbības partnerus, kur novērojama saikne ar valstīm, par kurām ir informācija, ka tās iesaistās vai varētu tikt iesaistītas noteikto sankciju pret Krieviju un Baltkrieviju apiešanā.

Līdztekus iepriekšminētajam ALTUM 2023. gadā turpināja veikt pasākumus, lai identificētu potenciālos grūtībās nonākušos klientus un novērtētu, vai energoresursu sadārdzinājums, kā arī noteiktās sankcijas pret Krieviju un Baltkrieviju tiešā vai netiešā veidā ir ietekmējušas vai var būtiski ietekmēt klientu maksātspēju, kā arī lai nodrošinātu tiešās un netiešās ietekmes kvantificēšanu un atbilstošu uzkrājumu izveidošanu. Tāpat ALTUM 2023.gadā, ņemot vērā strauji pieaugušās procentu likmes, veica novērtējumu procentu likmju pieauguma ietekmei uz klientu spēju apkalpot savus parādus, pieaugot izmaksām un izveidoja vispārējo uzkrājuma rezervi.

Par ESG risku pārvaldību Altum kredītportfelim un garantiju portfelim skatīt sadaļā "**ESG risku pārvaldība ALTUM kredītportfelim un garantiju portfelim**".

ALTUM pārvaldot Fondu, tiek izmantota privātā un riska kapitāla nozares labākā prakse – ieguldījumu komitejā, kas veic ieguldījumu izvērtēšanu un ieguldījumu lēmumu pieņemšanu, ir piesaistīti arī neatkarīgi nozares eksperti, ziņošana Fonda ieguldītājiem tiek veikta saskaņā ar [Invest Europe vadlīnijām](#), savukārt ieguldījumu vērtēšana tiek veikta saskaņā ar izstrādātu iekšēju procedūru, kas balstīta uz [IPEV Padomes apstiprinātajām novērtēšanas vadlīnijām](#).

Gada pārskats latviešu un angļu valodā ir publiski pieejams ALTUM telpās Doma laukumā 4, Rīgā un elektroniskā veidā – interneta mājas lapā www.ALTUM.lv, sadaļas „INVESTORIEM” apakšsadaļā "[FINANŠU INFORMĀCIJA](#)" un sadaļas "PAR ALTUM" apakšsadaļā "[FINANŠU INFORMĀCIJA](#)".

Neatkarīga revīzija

ALTUM gada finanšu pārskatiem tiek veikta neatkarīga revīzija, kuras ietvaros neatkarīgi revidenti sniedz atzinumu par to, vai, viņuprāt, ALTUM finanšu pārskati sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par ALTUM finanšu stāvokli, darbības rezultātiem un naudas plūsmu, saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem [Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem](#). Par ALTUM

finanšu pārskatu revidentu 2023. - 2025. gadam ir apstiprināta PricewaterhouseCoopers SIA. Ievērojot [ES regulas Nr.537/2014](#)

Risku pārvaldība (turpinājums)

prasības par obligāto revidentu vai revīzijas uzņēmumu iecelšanu sabiedriskās nozīmes struktūrās (ALTUM ir sabiedriskās nozīmēs struktūra, jo ALTUM emitētās obligācijas ir regulētajos kapitāla tirgos), revidenta izvēles procesā tika iesaistīta ALTUM Revīzijas komiteja. Revidenta izvēle tika veikta [Publisko iepirkumu likumā](#) noteiktajā kārtībā.

Veicot revidenta atlasī, tika izvērtēti šādi kvalifikācijas kritēriji:

- Pretendents ir reģistrēts atbilstoši reģistrācijas vai pastāvīgās dzīvesvietas valsts normatīvo aktu prasībām. Prasība attiecas arī uz personālsabiedrību un visiem personālsabiedrības biedriem (ja piedāvājumu iesniedz personālsabiedrība) vai visiem piegādātāju apvienības dalībniekiem (ja piedāvājumu iesniedz piegādātāju apvienība), kā arī apakšuzņēmējiem (ja pretendents plāno piesaistīt apakšuzņēmējus);
- iepriekšējo 3 (trīs) gadu laikā (2020., 2021., 2022. un 2023. līdz piedāvājuma iesniegšanas brīdim) ir pieredze vismaz 3 (trīs) veiktām revīzijām ES kredītiestāžu gada pārskatiem, kas sagatavoti saskaņā ar SFPS prasībām, kur kredītiestādes kredītportfeļa bilances vērtība ir ne mazāka par 200 milj. EUR;
- ir licence zvērinātu revidentu pakalpojumu sniegšanai;
- atbildīgajam revidentam ir zvērināta revidenta sertifikāts;
- pretendents nepastāv interešu konflikti revīzijas pakalpojumu sniegšanai;
- pretendents kā arī jebkurš pretendenta revidentu komercsabiedrību fīkla sadarbības partneris (ja pretendents ir revidentu komercsabiedrību fīkla sadarbības partneris), nav sniedzis ALTUM Eiropas Parlamenta un padomes regulas Nr. 537/2014 5.panta 1.punkta otrajā daļā minētos ar revīziju nesaistītus aizliegtus pakalpojumus 5.panta 1.punkta pirmajā daļā norādītajā laikposmā un atbilst Eiropas Parlamenta un padomes regulas Nr.537/2014 4. un 5.pantā minētajām prasībām.

Revidenta izvēlei tika piemēroti šādi kritēriji:

- saimnieciski izdevīgākais piedāvājums ar viszemāko cenu;
- līguma izpildē tiek iesaistīts tehniskais Starptautisko finanšu pārskatu standartu eksperts no ārpus Baltijas valstīm bāzēta Pretendenta asociētā biroja tehniskās kompetences centra.

Ieguldījums ilgtspējā

Finanšu nozarei ir izšķiroša nozīme Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanā, tostarp pārejā uz klimatneitrālu, klimatnoturīgu, resursefektīvu un taisnīgu ekonomiku. Ilgtspēja ir galvenā ALTUM uzņēmējdarbības un stratēģijas daļa, un tā kļuvusi par svarīgu stratēģisko virzītājspēku banku nozarē, kā arī attīstības finanšu institūcijām Eiropā. ALTUM uzņemas atbildību par savas ikdienas darbības ilgtermiņa ekonomisko, vides un sociālo ietekmi un pastāvīgi strādā, lai ar pieņemtajiem ieguldījuma lēmumiem, veidojot portfeli, sekmētu ilgtspējīgu attīstību, neradītu nelabvēlīgu ietekmi uz ilgtspējas faktoriem un sniegtu pozitīvu ieguldījumu uzņēmumu transformācijā uz ilgtspējīgu ekonomiku un veicinātu rīkoties atbildīgi savā uzņēmējdarbībā.

Atbalstot pasaules kopīgo plānu klimata pārmaiņu mazināšanai, nabadzības izskaušanai un nevienlīdzības apkarošanai līdz 2030.gadam, ALTUM seko tiem uzņēmumiem, kuri ir apņēmušies sniegt ieguldījumu ilgtspējīgā attīstībā, un ir noteicis prioritāros [ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķus](#) (turpmāk - ANO IAM), kas ir cieši saistīti ar uzņēmuma darbību un stratēģiskajiem mērķiem. ANO IAM izvirzīti, balstoties uz ALTUM Būstiskuma matricu.

Ietekme	Būstiskuma aspekts	ANO IAM
Klimata jautājumi	<p>Klimata pārmaiņu mazināšanai radīti finanšu instrumenti</p> <p>Noturības pret klimata pārmaiņām izvērtēšana visos finansēšanas lēmumos</p> <p>Izpratnes veicināšana pret klimata pārmaiņām, noturību pret tām</p> <p>Pašu ikdienas darbību ietekme uz klimatu</p>	
Pārvaldība	<p>Godīga un ētiska pārvaldība, korupcijas novēršana</p> <p>Atklāta komunikācija un ieinteresēto pušu iesaiste</p> <p>Ilgtspējīgi iepirkumi</p> <p>Kiberdrošība, tiesības uz privātumu un datu aizsardzība</p>	
Pakalpojumi	<p>Uzņēmējdarbības, nodarbinātības veicināšana</p> <p>Pārvaldības lēmumi visos finansēšanas lēmumos</p> <p>Sociālie apsvērumi visos finansēšanas lēmumos</p>	
Darba vide	<p>Darbinieku veselība un drošība</p> <p>Godīga attieksme pret darbiniekiem</p> <p>Darbinieku izglītība un attīstība</p> <p>Daudzveidīga un iekļaujoša darba vide, dzimuma līdztiesība</p>	
Sabiedrība	<p>Uzņēmējdarbības gara sekmēšana un stiprināšana</p> <p>Finanšu praļības veicināšana sabiedrībā</p> <p>Sieviešu ekonomiskā stāvokļa uzlabošana</p>	

Ilgtspējīgs finansējums

ALTUM efektīvu darbību ilgtermiņā iespējams nodrošināt tikai ievērojot ilgtspējīgas komercdarbības principu, ko veido trīs savstarpēji saistīti un vienlīdz būtiski ESG aspekti – vides (*environmental*), sociālais (*social*) un korporatīvās pārvaldības (*governance*).

Sākot ar 2021.gada sākumu, ALTUM vadība kā vienu no prioritātēm ir izvirzījusi ilgtspējīgu finansējumu un ESG aspektu integrāciju kredītrisku vadībā un biznesa procesos. Tas ir arī viens no ALTUM Stratēģijas 2022.-2024.gada mērķiem.

2022. gadā [Latvijas Banka](#) (līdz 2022. gada 31. decembrim Finanšu un kapitāla tirgus komisija) izstrādāja Latvijas [finanšu sektora ilgtspējas ceļa karti](#), lai skaidrotu finanšu sektora uzrauga ekspektācijas par finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku nostāju un rīcību ilgtspējas risku identificēšanas un pārvaldības jomā. Ceļa kartes mērķis ir veicināt vienotu izpratni par finanšu un kapitāla tirgus dalībniekiem noteiktiem veicamajiem soļiem ilgtspējas risku identificēšanas un pārvaldības jomā.

ALTUM 2022. gada sākumā izstrādātajā detalizētajā ceļa kartē iekļautie aspekti un soļi uz ilgtspējīgām finansēm atbilst FKTK izstrādātajai ceļa kartei.

Ilgtspējīgs finansējums (turpinājums)

notiek darbs pie ilgtspējīgu finanšu instrumentu klāsta paplašināšanas

tiek veicināta MVU un MidCap virzība ilgtspējīgā attīstībā, nodrošinot tiem atbilstošu finansējuma pieejamību un noteiktus stimulus ilgtspējības rezultātu sasniegšanā

kopumā tiek palielināts finanšu sektora un valsts atbalsts, lai paātrinātu uzņēmumu parēju uz ilgtspējīgu ekonomiku

tiek pārskatīti iekšējie procesi, lai integrētu ESG aspektus, pieņemot ar finansēšanu saistītus lēmumus un tālākā portfeļa uzraudzībā

tiek pilnveidos darbinieku kompetences ilgtspējīga finansējuma un ESG aspektu integrācijā risku pārvaldībā

ALTUM ambīciju līmenis attiecībā uz ilgtspējīgu finansējumu tiek īstenots brīvprātīgi, un to nosaka (i) ieinteresēto pušu, piemēram, investoru, kredītreitingu aģentūru, starptautisko aizdevēju, [Nasdaq](#), gaidas uz ALTUM kā Latvijas attīstības finanšu institūciju, kam ir ļoti būtiska ietekme uz Latvijas tautsaimniecību, un (ii) atbilstības prasības publiskajam finansējumam, kas pieejams no ES Kohēzijas politikas un/vai ANM instrumenta, kas sniedz ieguldījumu ilgtspējīgas Eiropas investīciju plānā/zaļā kursa investīciju plānā, kur ALTUM ieņem kritiski svarīgu lomu finanšu instrumentu īstenošanā MVU sektorā Latvijā. ALTUM ambīciju līmeni ietekmē arī ilgtspējīgas finansēšanas regulējums, kas jau ir spēkā daļai ALTUM portfeļa (kā piemēram, portfelim, kas finansēts saskaņā ar ALTUM [Zaļo obligāciju ietvaru 2021](#) (iepriekš [Zaļo obligāciju ietvars 2017](#)), ņemot vērā [Starptautiskās Kapitāla tirgus asociācijas](#) (ICMA) publicētos Zaļo un sociālo obligāciju principus. Lai arī nav saistoši ALTUM, taču ALTUM savā ikdienas darbībā ievēro starptautisko finanšu institūciju sektora praksi, tādejādi šobrīd ir izskatītas EBA (Eiropas Banku iestādes) un ECB (Eiropas Centrālās Bankas) vadlīnijas par ESG aspektu integrāciju kredītriska pārvaldībā, tostarp aizdevumu izsniegšanā un uzraudzībā, kā arī klimata risku (Pārejas risku un klimata fizisko risku) pārvaldību un noris to tālāka integrācija ALTUM iekšējos procesos.

Ilgtspējīgs finansējums (turpinājums)

Vadoties pēc sastādītās detalizētās ESG ceļa kartes, 2023. gadā turpinājās aktīvs darbs pie ceļa kartes soļiem, kas skar ESG aspektu integrāciju kredītriska vadībā Altum aizdevumu, nodrošinājuma un garantiju portfeļiem MVU, Midcap un lauksaimnieku segmentos, 2023.gada 2.ceturksnī tika izstrādāta ESG risku būtiskuma analīzes metodoloģija un veikts izvērtējums MVU un lauksaimnieku segmentu aizdevumu un garantiju portfeļu jūtīgumam pret pārejas riskiem un dažādiem klimata fiziskajiem riskiem. Tas ir izejas punkts gan pārejas risku, gan klimata fizisko risku pārvaldībā, lai pieņemtie lēmumi varētu būt balstīti datos. Papildus, šis izvērtējums veicināja jaunu ilgtspējīga finansējuma produktu piedāvājuma izstrādi, lai sekmētu uzņēmumu veiksmīgu pāreju uz klimata neitrālu ekonomiku, kā arī spējā sekmīgi darboties piegāžu ķēdēs, ņemot vērā būtiskās izmaiņas uzņēmumu vērtības ķēžu ilgtspējas prasībās.

2023. gada augustā esošie Altum ilgtspējīga finansējuma segmentus, kas noteikti, ievērojot Zaļo obligāciju ietvaru 2021 – energoefektivitāte, atjaunīgie energoresursi, pasīvās mājas un ilgtspējīgs transports, tika papildināti ar jaunu segmentu – "sekmēt uzņēmumu pāreju uz klimata neitrālu ekonomiku". Tas ietver ilgtspējīgu finansējumu, kas veicina uzņēmumu noturību pārejas riskiem, lai uzlabotu konkurenci un nezaudētu tīrus daļu un ieņēmumus, mainoties vērtības ķēžu prasībām ilgtspējas jomā. Jo sevišķi tas skar "jūtīgās" nozares (CO₂ ietilpīgās nozares) – nozares ar augstu fosilo resursu patēriņu un/vai augstu jūtīgumu pret pārejas riskiem. Ilgtspējīga finansējuma risinājumi ietver gan uzņēmumu piegādes ķēžu dekarbonizāciju, gan investīcijas uzņēmuma produkta dzīves cikla dekarbonizācijai, gan tehnoloģijas ar mazāku CO₂ emisiju ražošanas nozarēm, kas spiestas izmantot fosilos resursus, lai nodrošinātu augstu temperatūru savos ražošanas procesos, kā arī investīcijas klimata fizisko risku ietekmes mazināšanai.

2023.gada 2.pusgadā pabeigts darbs pie ESG risku novērtēšanas matricas, ESG skorīnga modeļa izstrādes un pielāgotas klientu anketas izstrādes, lai iegūtu informāciju ESG risku izvērtējumam un attiecībā uz plānotajiem/faktiskajiem klientu ilgtspējas indikatoriem.

Tāpat 2023.gadā tika izstrādāta aizdevuma portfeļa marķēšanas metodoloģija MVU / Lielo uzņēmumu un lauksaimnieku segmentiem, kas ļaus noteikt projektus, kas (i) atbilstoši Taksonomijas prasībām, (ii) klasificējami kā ilgtspējīgi projekti, (iii) atbilst Zaļo obligāciju ietvaram 2021, (iv) klasificējami kā "brūnie" un (v) pārējie projekti. Aizdevuma portfeļa projektu marķēšana, tāpat kā aizdevuma portfeļa radītās CO₂ izmešu pēdas noteikšana ir 2024. gada aktivitātes.

Savukārt Altum pārvaldītajā Fondā jau kopš 2021.gada vasaras ieguldījumi tiek veikti, pievēršot pienācīgu rūpību mērķa uzņēmuma darbībai ESG jomā un saistīto ekonomikas izmaiņu sagaidāmai ietekmei uz uzņēmuma piegāžu un vērtību ķēdēm. Ievērojot [Regulas par informācijas atklāšanu, kas saistīta ar ilgtspēju, finanšu pakalpojumu nozarē](#) (SFDR) prasības, 2022.gada nogalē tika publicētas Fonda nostādnes, kas atspoguļo to, kā Altum izvērtē tās ieguldījumu lēmumu svarīgāko nelabvēlīgo ietekmi uz ilgtspējas faktoriem (Principal Adverse Impact report), saskaņā ar SFDR 4.panta prasībām. Nolemjot ņemt vērā Altum ieguldījumu lēmumu svarīgāko negatīvo ietekmi uz ilgtspējas faktoriem, Altum ir identificējis ilgtspējas faktoros, kurus tā ieguldījuma lēmumi varētu ietekmēt. Vienlaikus Altum ir noteicis būtiskākās ietekmes aspektus, proti, šīs ietekmes izpausmi, jo, zinot to, Altum var apsvērt pasākumus, ar kuriem tā spēj pēc iespējas samazināt minēto ietekmi. 2024. gada sākumā tika apkopoti Fonda portfela kompāniju svarīgākās nelabvēlīgās ietekmes indikatori par 2023.gadu. Svarīgākās nelabvēlīgās ietekmes indikatori ir veids kā novērtēt ieguldījumu lēmumu nelabvēlīgo ietekmi uz ilgtspējas faktoriem. Jāatzīmē, ka Fonda pārvaldītā portfeļa svarīgākās nelabvēlīgās ietekmes indikatori neliecina par ieguldījumu lēmumu negatīvu ietekmi uz ilgtspējas faktoriem.

Altum apņemas sekot labākajiem nozares piemēriem Eiropā, kas ir pauduši savu stingru nostāju, definējot sasniedzamos mērķus un neatbalstāmās nozares un projektus neatkarīgi no finansējuma izcelsmes un kas jau šobrīd nefinansē enerģijas ražošanas projektus, kuros izmanto fosilo kurināmo. Ņemot vērā 2023.gadā veiktās ESG risku būtiskuma analīzes rezultātus, tiek izstrādāta ilgtspējas stratēģija, kuru plānots apstiprināt 2024.gada pavasarī. Cita starpā, esošais klientu portfelis tiks pārskatīts, stimulējot klientu pāreju uz ilgtspējīgu attīstību, kā arī pakāpeniski atsakoties no tādu projektu finansēšanas, kas neatbilst Altum noteiktajiem ESG aspektiem kredītriska pārvaldībā.

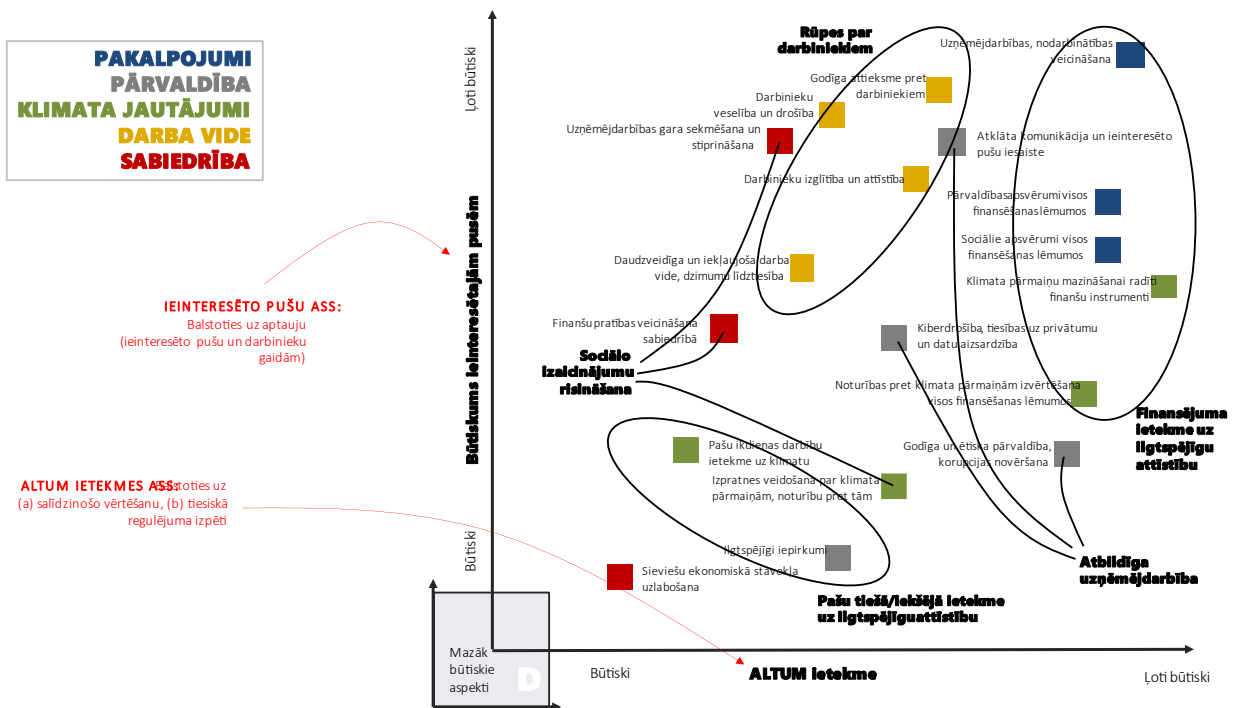
Būtiskuma matrica

ALTUM ir identificējusi un īsteno ciešu sadarbību ar ALTUM ieinteresētajām pusēm, apzinoties ALTUM īpašo lomu tautsaimniecībā, kā arī ieinteresēto pušu vajadzības un risinot tās. ALTUM apzinās un izvērtē savas darbības sociālo, vides un ekonomisko ietekmi un iesaista ieinteresētās puses abpusēji būtisku jautājumu risināšanā. Veidojot attiecības ar iesaistītajām pusēm, ALTUM organizē un iesaistās konsultācijās, veido partnerības, rīko informatīvus un izglītojošus pasākumus.

Lai sastādītu ALTUM ilgspējas būtiskuma matricu un nodefinētu ambīciju līmeni attiecībā uz ilgspējīgu finansējumu aizdevumu portfeli, 2021.gada nogalē tika veikta ieinteresēto pušu apzināšana, kartēšana un aptauja, kas ļāva identificēt ilgspējas saturā ietveramos būtiskos aspektus.

Šī procesa rezultātā ir identificētas nozīmīgākās ietekmes jomas un būtiskuma aspekti, sastādot Būtiskuma matricu.

Vairāk informācijas var meklēt ALTUM mājaslapā sadaļas "Ilgspēja un pārvaldība" apakšsadaļā "[Būtiskuma matrica](#)"

2024. gadā plānots atjaunot Būtiskuma matricu, lai sekotu līdzi izmaiņām ietekmes pušu gaidās, kā arī ievērotu jauno ESRS (European Sustainability Reporting standards) prasības, kas ALTUM būs saistošas no 2026. gada.

ALTUM finansēto projektu ietekme uz vides un sociālajiem aspektiem

Projekti, kas sekmē vides mērķu sasniegšanu

2017.gada oktobrī ALTUM veica zaļo obligāciju emisiju 20 milj. EUR apmērā, kļūstot par pirmo Centrālās un Austrumeiropas nacionālo valstu attīstības institūciju, kas izlaidusi zaļās obligācijas.

Piesaistītais finansējums no zaļo obligāciju emisijas tiek izmantots ilgtspējīgu uzņēmējdarbības projektu finansēšanai energoefektivitātes, enerģijas ieguves no atjaunojamiem energoresursiem, "zaļo" ēku un ilgtspējīga transporta jomās, tostarp energoservisa kompānijām (ESKO), kas darbojas uzņēmumu apkalpošanas sektorā šajās jomās. Lai investori varētu sekot ALTUM Zaļo obligāciju ieguldījumiem un lai iegūtu ieskatu par finansētajiem projektiem, ALTUM publicē ikgadējo [Zaļo obligāciju Investoru pārskatu](#).

Lai nodrošinātu investoriem pārliecību, ka zaļo obligāciju finansējumu ALTUM ieguldīs videi draudzīgos projektos un nodrošinās noteiktu vides mērķu sasniegšanu, [CICERO](#) (Starptautiskais klimata un vides izpētes centrs/ Center for International Climate and Environmental Research, Oslo, kopš 2022. gada daļa no kredītreitings aģentūras S&P Global) 2017. gada septembrī sniedza neatkarīgu atzinumu par ALTUM Zaļo obligāciju ietvaru 2017 un saņēma CICERO [Vidēji zaļo vērtējumu](#).

2021.gada 2.pusgadā tika aktualizēts ALTUM [Zaļo obligāciju ietvars 2021](#), ņemot vērā 2021.gada jūnijā [Starptautiskās Kapitāla tirgus asociācijas](#) (ICMA) publicētos Zaļo un sociālo obligāciju principus, par ko 2021. gada decembrī atkārtoti tika saņemts CICERO [Vidēji zaļais vērtējums](#). "

ALTUM finansēto projektu ietekme uz vides un sociālajiem aspektiem (turpinājums)

2021.gada septembrī, kā pirmais uzņēmums no Latvijas, ALTUM ar savu zaļo obligāciju emisiju pievienojās [Nasdaq Sustainable Bond Network](#) pasaulē.

Visas jaunās programmas, kuru ietvaros ir pieejams finansējums no ANM, no atbalstāmo aktivitāšu viedokļa ir ar ilgtspējas uzsvāru, tikai dažādos aspektos, un ir iedalāmas (i) klimata programmas, nodrošinot DNSH principa ievērošanu Taksonomijā noteiktām vides mērķu prasībām, (ii) digitalizācijas programma ar mērķi celt produktivitāti un (iii) īres namu programma ar sociālo mērķi – mazināt nevienlīdzību.

Vairāk par ALTUM programmām uzņēmumu energoefektivitātei un ilgtspējai var lasīt [šeit](#), bet par daudzīvokļu māju energoefektivitātes programmu pieejama [šeit](#).

Altum [Energoefektivitātes tehniskā kompetences centra komanda](#) konsultē uzņēmumus par energoefektivitātes izpēti un energoauditu veikšanu, kā arī investīciju projektu tehniskās dokumentācijas sagatavošanu. Mūsu komandas pieredze veidojusies kopš 2017. gada, kad Altum izlaida Zaļās obligācijas, lai piesaistītu līdzekļus ilgtspējīgu projektu finansēšanai. Komandas zināšanas par energoefektivitātes risinājumiem un tirgus tendencēm neaprobežojas tikai ar standarta risinājumiem, veidojot papildus pievienoto vērtību klientiem. Kopumā četrus gadus laikā konsultēti uzņēmumu projekti, kuru kopējais piensums ilgtspējā, ja tiktu realizēti visi energoauditu ieteikumi, dotu 16 000 t CO2e ietaupījumu gadā. Vairāk par Energograntu skatīt [šeit](#).

Sociālie projekti ALTUM aizdevumu portfelī

ALTUM kā attīstības finanšu institūcija dažādību un vienlīdzīgas iespējas nodrošina ne tikai organizācijas iekšējā vidē, bet arī daudz plašākā tvērumā, ar pozitīvu un jēgpilnu ilgtermiņa ietekmi uz būtiski plašāku indivīdu loku un visu sabiedrību kopumā.

Sniedzot savu tiešu ieguldījumu Latvijas sabiedrības attīstībā, ALTUM nodrošina vienlīdzīgas iespējas finansējuma pieejamībai

- (i) sociāli nozīmīgu projektu realizēšanai,
- (ii) sociāli jūtīgām iedzīvotāju grupām,
- (iii) biznesa uzsākšanai un attīstībai lauku teritorijās neatkarīgi no profesijas vai vecuma, kā arī
- (iv) sociālajiem uzņēmumiem, atbilstot sociālo uzņēmējdarbību un iesaistot darba tirgū cilvēkus, kam citādi nebūtu iespējas pilnvērtīgi integrēties sabiedrībā.

Finansējot sociāli nozīmīgus projektus, ALTUM darbības pozitīvā ietekme dažādības un vienlīdzības veicināšanā sniedzas tālu ārpus organizācijas robežām.

Sociālie mērķi tiek realizēti līdz ar ikdienas atbalsta finanšu instrumentiem - aizdevumiem, garantijām un ieguldījumiem iespējkapitāla fondos, kas nodrošina finanšu resursu pieejamību uzņēmumiem un mājsaimniecībām. Finansējums tiek piešķirts jomās, kuras valsts izvirzījusi kā atbalstāmas un svarīgas, tādejādi veicinot tautsaimniecības attīstību un sekmējot privātā kapitāla un finanšu resursu mobilizēšanu. ALTUM sociālās uzņēmējdarbības programmas kopējais apjoms ir 12.6 milj. EUR un atbalsts sniegts 206 projektiem.

ALTUM finansēto projektu ietekme uz vides un sociālajiem aspektiem (turpinājums)

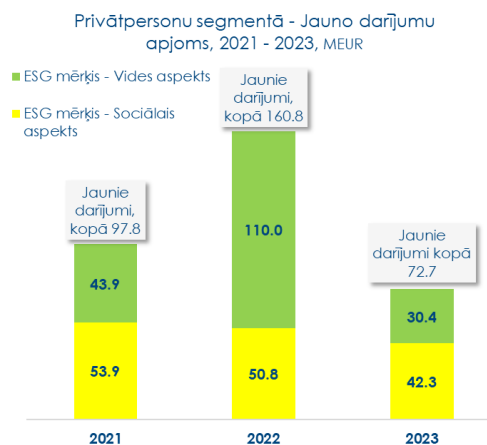
Viens no ALTUM finansētajiem sociālās ietekmes projektiem, kas realizēts 2023. gadā, ir sociālās aprūpes centrs "Rūre" Liepājā, kas nodrošina ilgstošu sociālo aprūpi, sociālo rehabilitāciju un medicīnu vienuviet. Centrs rada integrētas aprūpes piemēru un jaunu pakalpojumu modeli, kas uzstāda jaunus standartus Latvijas sociālās aprūpes nozarei.

Jau vairākus gadus ALTUM īsteno programmu Mazie aizdevumi lauku teritorijās nodrošinot iespējas biznesa uzsākšanai lauku reģionos, tai skaitā palīdzot mazināt nevienlīdzību starp pilsētām un lauku reģioniem, kā arī akcentējot vienlīdzīgas iespējas sākt biznesu neatkarīgi no profesijas vai vecuma. Mazie aizdevumi lauku teritorijās mērķēti specifiski uz lauku teritorijām (ārpus pilsētām!), kur kreditēšanas piedāvājums no banku sektora ir būtiski mazāks. Ar ļoti pieejamiem nosacījumiem un zemām

procentu likmēm ir panākts, ka uzņēmēji projektus realizē arī nelielos ciematos un pierobežas teritorijās. Ikgadējais izsniegto aizdevumu apjoms ir no 7 līdz 9 milj. EUR, ar vidējo aizdevuma apjomu aptuveni 30 tūkst. EUR.

Zemāk atspoguļots **Kopsavilkums par ALTUM jauno darījumu, kas sekmē Vides un Sociālo mērķu sasniegšanu, apjomu pēdējos trīs gados:**

Jau kopš 2016. gada ALTUM aktīvi strādā pie Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes uzlabošanas. Pēdējos gados klientu interese un atbalsta izmantošanas aktivitāte ir ļoti strauji augusi. Jāatzīmē, ka 2022. gadā klientu pieaugošās aktivitātes sakrita arī ar ES programmu nomaiņu ES plānošanas periodu maiņas rezultātā, kas attiecīgi veicināja ievērojamu pieteikšanās aktivitāti līdzšinējās programmas noslēgumā. Tas rezultējās būtiskos jauno darījumu apjomos 2022. gadā Privātpersonu segmentā, kas sekmē Vides mērķu sasniegšanu.

Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes segmentā 2023.gads lielā mērā bija pārejas gads, kad daudzi jaunās, ES Atveseļošanas fonda programmas potenciālie dalībnieki strādā pie projekta tehniskās dokumentācijas izstrādes un organizē projekta sākšanai nepieciešamo iedzīvotāju lēmumu pieņemšanu, ko joprojām ietekmē globālā procentu likmju kāpuma un ģeopolitisko notikumu izraisīta nenoteiktība. Jāņem vērā, ka 2023.gadā turpinājās iepriekšējā, ES plānošanas perioda projektu īstenošana, kas ietekmēja pilnvaroto personu kapacitāti vienlaikus gatavot un iesniegt projektus jaunajā Atveseļošanas fonda programmā. Pirmie pieteikumi tajā tika iesniegti 2023.gadā, savukārt 2024.gada būvniecības sezonā tiks sākti pirmo projektu būvniecības darbi. Ņemot vērā salīdzinoši laikietilpīgu projekta sagatavošanas procesu, noslēgto darījumu un pabeigto projektu straujāks kāpums sagaidāms 2024. – 2026.gada periodā

Daudzdzīvokļu māju un privātmāju energoefektivitātes programmu 2023. gada jauno darījumu rezultātā

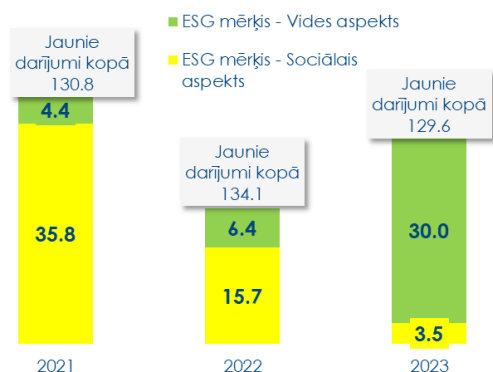
3 089 tCO₂e samazinājums gadā

(projektu plānotā kopējā ietekme)

ALTUM finansēto projektu ietekme uz vides un sociālajiem aspektiem (turpinājums)

MVU segmentā - Jauno darījumu apjoms, 2021 - 2023, MEUR

Jau kopš Zaļo obligāciju emitēšanas 2017. gadā ir uzsākts ļoti aktīvs darbs pie ilgtspējīgu projektu finansēšanas un tīrgus izglītošanas.

Covid-19 pandēmija būtiski piebremzēja MVU segmenta interesi par energoefektivitāti uzlabojošiem, atjaunīgo energoresursu un ilgtspējīga transporta projektiem. Piesardzība turpinājās arī 2022. gadā, sākoties Krievijas karam Ukrainā. Tikai līdz ar energoresursu krīzi, uzņēmēju aktivitāte atjaunojās, taču samērā nogaidoši, cerot uz ātrāku ANM energoefektivitātes programmas sākumu. Tas izskaidro relatīvi nelielos izsniegtos apjomus 2022. gadā. Tā kā šādu projektu realizācijā ir visai liels laika posms starp finansējuma piešķiršanu un projekta realizāciju, tad 2022. gada laikā piešķirtais, bet vēl neizsniegtais finansējums sastādīja 10.9 milj. EUR.

Taču pateicoties aktīvai darbībai un klientam pieejamām finansējuma likmēm 2023. gadā vērojams būtiski augstāks izsniegto aizdevumu apjoms MVU segmentā ilgtspējīgu projektu realizācijai - 28.1 milj. EUR (2022: 6.4 milj. EUR).

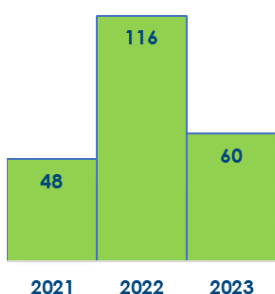
2023. gadā izsniegtais finansējums lielākoties ir Atjaunīgo energoresursu segmentā (51%), kam seko Energoefektivitātes segments (48%) ar pavisam nelielu apjomu ilgtspējīgā transporta segmentā (1%).

2023. gada jaunus izsniegtos apjomus pozitīvi ietekmēja arī 2023. gada 2. pusgadā uzsāktā ANM energoefektivitātes programmas ar kapitāla atlaidi, kur izsniegšanas apjoms sastāda 4.2 milj. EUR. Papildus jāatzīmē, ka 2023. gadā izniegtie aizdevumi MVU segmentā ir ar augstu CO₂ pēdas samazinājuma intensitāti.

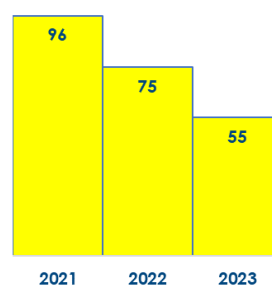
Augstāk minētās aktivitātes sniedzot aizdevumus, garantijas un grantus daudzdzīvokļu māju un privātmāju energoefektivitātes uzlabošanas programmās Privātpersonu segmentā un aizdevumus ilgtspējīgu projektu realizācijai MVU segmentā rezultējās sekojošos jauno darījumu apjomos Vides mērķu sasniegšanā:

Zemāk atspoguļots jauno darījumu kopasvilkums Privātpersonu, Lauksaimnieku un MVU segmentos pēdējo trīs gadu laikā.

Jaunie darījumi, kas sekmē Vides mērķu sasniegšanu 2021 - 2023, MEUR

Jaunie darījumi, kas sekmē Sociālo mērķu sasniegšanu 2021 - 2023, MEUR

2023. gada jauno darījumu rezultātā

636 tCO₂e uz 1 MEUR samazinājums gadā
 (projektu kopējā plānotā ietekme)

Savukārt aktīvi sniedzot garantijas mājokļa iegādei (Privātpersonu segments) un nodrošinot uzņēmumiem pilnu spektru valsts atbalsta finanšu instrumentus Covid pandēmijas seku pārvarēšanai (būtiski ietekmē 2021. gada apjomus) ALTUM jauno darījumu apjomi Sociālo mērķu sasniegšanā ir sekojoši:

ESG - Korporatīvā pārvaldība (Governance)

Lai nodrošinātu ALTUM stratēģisko mērķu sasniegšanu un ilgtspēju, ir izstrādāts un pilnveidots korporatīvās pārvaldības modelis. ALTUM jau no 2021.gada piemēro Korporatīvās pārvaldības ieteikumus, kas ietverti Kodeksā.

Kodeksā noteikto korporatīvās pārvaldības principu ievērošana veicina uzņēmuma ilgtermiņa vērtības pieaugumu, to efektīvu pārvaldību un darbības caurskatāmību un ir attiecināma visos ALTUM līmeņos, veidojot sekmīgu savstarpējo attiecību sistēmu starp akcionāru, padomi, valdi, darbiniekiem, klientiem un pārējo sabiedrību. ALTUM ikdienas darbībā veido atvērtu un uzticamu komunikāciju ar visām iesaistītajām pusēm, kā arī nodrošina atbilstību Latvijas un starptautiskajām likumdošanas normām un ētikas standartiem.

Izvērtējot ALTUM korporatīvās pārvaldības sistēmas atbilstību Kodeksā noteiktajiem korporatīvās pārvaldības principiem un šo principu ievērošanu ALTUM darbībā, ALTUM pilnībā ievēro Kodeksā noteiktos korporatīvās pārvaldības principus, izņemot principu "Uzņēmuma padomē ir neatkarīgi padomes locekļi".

Augstākās vadības institūciju nominēšana un izvēle

Kompetenta un pieredzējusi uzņēmuma vadība ir priekšnoteikums uzņēmuma efektīvai darbībai un lēmumu pieņemšanai, kas sekmē uzņēmuma ilgtermiņa vērtības pieaugumu.

ALTUM pārvaldības modelis ir veidots, ievērojot korporatīvās pārvaldības labo praksi, kas ietverta Kodeksā, nodalot stratēģisko un operatīvo vadību. Uzņēmumā ir trīs pakāpju pārvaldes struktūra. ALTUM pārvaldību īsteno akcionāru sapulce, padome un valde. [Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā](#) noteiktajos gadījumos lēmumus pieņem arī [Ministru kabinets](#) kā augstākā lēmējinstītūcija. Saskaņā ar [Komerclikumu](#) gan valdei, gan padomei noteikta solidāra atbildība.

Izvērtējot ALTUM korporatīvās pārvaldības sistēmas atbilstību Kodeksā noteiktajiem korporatīvās pārvaldības principiem un šo principu ievērošanu ALTUM darbībā, ALTUM pilnībā ievēro Kodeksā noteiktos korporatīvās pārvaldības principus, izņemot principu "Uzņēmuma padomē ir neatkarīgi padomes locekļi". ALTUM padomes un valdes sastāvu un darbības laiku nosaka [Attīstības finanšu institūcijas likums](#) (turpmāk AFI likums).

Saskaņā ar AFI likuma 7.pantu uz ALTUM padomes un valdes locekļiem ir attiecināmas prasības, kādas noteiktas [Kredītiestāžu likumā](#) kredītiestādes padomes un valdes locekļiem.

ALTUM padomes sastāvu veido trīs padomes locekļi. Katrs akciju turētājs ir tiesīgs izvirzīt vienu padomes locekļa kandidātu. Padomes priekšsēdētājs ir [Finanšu ministrijas](#) izvirzīts padomes loceklis. ALTUM valdē nevar būt vairāk par pieciem valdes locekļiem. Padome ievēl valdes priekšsēdētāju no valdes locekļu vidus. Padomes un valdes locekļu pilnvaru termiņš ir trīs gadi.

Valdes un padomes locekļu nominēšanas kārtību nosaka Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums un Ministru kabineta noteikumi "[Valdes un padomes locekļu nominēšanas kārtība kapitālsabiedrībās, kurās kapitāla daļas pieder valstij vai atvasinātajai publikai personai](#)". Valdes vai padomes locekļu kandidātu izvērtēšanai valsts kapitāla daļu turētājs vai kapitālsabiedrības padome izveido nominācijas komisiju. Nominācijas komisijā iekļauj valsts kapitāla daļu turētāja vai padomes un Pārresoru koordinācijas centra (no 2023. gada 1. marta Valsts kancelejas Pārresoru koordinācijas departaments) (turpmāk - PKC) izvirzītos pārstāvjus, kā arī neatkarīgus ekspertus un, ja nepieciešams, novērotājus ar padomdevēja tiesībām.

Iespējamie valdes un padomes locekļu kandidāti tiek atlasīti, organizējot kandidātu pieteikšanās procedūru. Izņēmums pieļaujams tikai likumā paredzētos gadījumos, ja padomes vai valdes loceklis pārvel uz jaunu pilnvaru termiņu vai personu nav iespējams nominēt termiņā, kas nodrošinātu padomes vai valdes rīcībbspēju.

Ja padomes vai valdes locekļa kandidātu noteiktajā kārtībā nav iespējams nominēt termiņā, kas nodrošinātu institūcijas rīcībbspēju, par padomes vai valdes locekli ieceļ kandidātu, kas atbilst attiecīgajam nepieciešamās profesionalitātes un kompetences kritērijiem. Šādā kārtībā ievēlētā persona amata pienākumus pilda līdz brīdim, kad likumā noteiktajā nominēšanas kārtībā amatā tiek ievēlēts padomes vai valdes loceklis, bet ne ilgāk kā vienu gadu.

ALTUM padomes un valdes locekļu nominēšanas kārtība nodrošina Kodeksa korporatīvās pārvaldības ieteikumu mērķi un veicina labu korporatīvo pārvaldību kapitālsabiedrībā.

Pārvaldības modelis

Akcionārs

Akcionāru efektīva iesaistīšana lēmumu pieņemšanā palīdz sasniegt uzņēmuma finanšu un nefinanšu mērķus, kā arī nodrošina uzņēmuma ilgtspējīgu darbību.

Finanšu ministrija

ALTUM kapitāla daļu turētāju pārstāvja amatā turpina strādāt [Finanšu ministrijas valsts sekretāre](#)

Baiba Bāne

Ekonomikas ministrija

ALTUM kapitāla daļu turētāju pārstāvja amatā turpina strādāt [Ekonomikas ministrijas valsts sekretārs](#)

Edmunds Valantis

Zemkopības ministrija

ALTUM kapitāla daļu turētāja pārstāvja amatā ir stājies [Zemkopības ministrijas valsts sekretārs](#)

Raivis Kronbergs,

kuru Ministru kabinets Zemkopības ministrijas valsts sekretāra amatā apstiprināja ar 2022.gada 3.janvāri

Padome

ALTUM padomes locekļiem ir atbilstoša pieredze un kompetence, piemīt prasmju un zināšanu kopums, tostarp par finanšu nozari, biznesa attīstības vadību, kā arī uzņēmuma stratēģiju un finanšu vadību. Padomē ir pārstāvēti abi dzimumi, ievēroti dažādības principi.

Līga Kļaviņa

Padomes priekšsēdētāja.

Valsts sekretāra vietniece finanšu politikas jautājumos Latvijas Republikas [Finanšu ministrijā](#). Līdz tam ieņēmusi vairākus vadošos amatus Finanšu ministrijā, pārstāvēt Latvijas valsts intereses valsts kapitālsabiedrībās, kā arī ilgstoši darbojusies starptautiskajās finanšu institūcijās.

Ieguvusi maģistra grādu jurispudencē Latvijas Universitātes Starptautisko attiecību institūtā.

Pilnvaru termiņš: 26.12.2025.

Ilze Baltābola

Padomes locekle

Pieredzi uzņēmējdarbības vides uzlabošanas politikas koordinēšanā un uzņēmējdarbības atbalsta programmu ieviešanā Latvijā.

[Ekonomikas ministrijas](#) Uzņēmējdarbības konkurētspējas departamenta direktora vietniece.

Absolvējusi Latvijas Universitātes Ekonomikas un vadības fakultāti, iegūstot maģistra grādu Eiropas studijās.

Pilnvaru termiņš: uz laiku, līdz tiks atlasīts kandidāts Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā noteiktajā kārtībā.

Jānis Šnore

Padomes loceklis

15 gadu pieredze finanšu vadībā un plānošanā, patlaban ir Latvijas Republikas [Zemkopības ministrijas](#) valsts sekretāra vietnieks.

Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātē (agrāk Latvijas Lauksaimniecības universitāte) ieguvis maģistra grādu lauksaimniecības zinātnē, kā arī Latvijas Universitātes Starptautisko attiecību institūta diplomu par profesionālās izglītības kursu starptautiskajās ekonomiskajās attiecībās.

Pilnvaru termiņš: uz laiku, līdz tiks atlasīts kandidāts Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā noteiktajā kārtībā.

ALTUM ir noteikta un saprotama padomes darba organizācija un savlaicīgas, kvalitatīvas un atbilstošas informācijas pieejamība, kas veicina padomes uzdevumu efektīvu izpildi un padomes locekļu pilnvērtīgu iesaisti lēmumu pieņemšanā. 2023.gadā notika 8 padomes sēdes, kurās tika izskatīti jautājumi par ALTUM darbības uzraudzību un pārvaldību, kā arī vērtēts Revīzijas komitejas darbs, lektējā audīta daļas darbība un neatkarība, skatīti jautājumi, kas saistīti ar lektējās kontroles sistēmas darbību, valsts atbalsta programmu ieviešanu, īstenošanu un uzraudzību. Padome aktīvi iesaistījās Stratēģijas izstrādes procesā.

Pārvaldības modelis (turpinājums)

Valde

Reinis Bērziņš

Valdes priekšsēdētājs

Biznesa vadības un finanšu profesionālis ar ievērojamu pieredzi uzņēmumu un iestāžu vadībā.

Ieguvis maģistra grādu starptautiskajās finansēs un banku darbībā Banku augstskolā, kā arī biznesa vadībā Šveices Biznesa skolā un tiesību zinātnēs Latvijas Universitātē.

Galvenās atbildības jomas: finanšu un resursu vadība, ilgtspējas vadība.

Starptautiska investīciju fonda "Trīs jūru iniciatīvas investīciju fonds" Uzraudzības padomes loceklis. Banku augstskolas Padomnieku konventa priekšsēdētājs. RSU padomes priekšsēdētājs.

ALTUM vada no 2015.gada 12.oktobra.

Pilnvaru termiņš:
26.05.2024.

Jēkabs Krieviņš

Valdes loceklis

Finanšu jomas eksperts ar vairāk nekā 25 gadu pieredzi uzņēmējdarbības kreditēšanas procesu organizēšanā un vadīšanā, kas gūta, strādājot gan komercbanku, gan valsts finanšu iestāžu sektorā.

Ieguvis maģistra grādu uzņēmējdarbības un iestāžu vadībā Rīgas Biznesa skolā, banku darbinieka sertifikātu Banku augstskolā un bakalaura grādu ekonomikā Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātē (agrāk Latvijas Lauksaimniecības universitāte)

Galvenās atbildības jomas: IT un tehnoloģiju attīstība, ALTUM klientu un reģionālo pakalpojumu centri, privātpersonu mājokļu garantijas, Latvijas Zemes fonda pārraudzība.

Eiropas Garantiju institūciju asociācijas (AECM) valdes loceklis

Pilnvaru termiņš:
26.05.2024.

Inese Zīle

Valdes locekle

20 gadu darba pieredze finanšu sektorā, tai skaitā vairāk nekā 15 gadu pieredze, vadot dažādus departamentus, kā arī darba pieredze valsts sektorā.

Ieguvusi maģistra grādu starptautiskajā ekonomikā un uzņēmējdarbībā Latvijas Universitātē.

Galvenās atbildības jomas: ALTUM valsts atbalsta programmu izstrāde un ieviešana, dzīvojamo ēku energoefektivitāte, korporatīvo klientu apkalpošana, mārketingu un sabiedriskās attiecības.

Kā ALTUM pārstāve Latvijas Finanšu nozares asociācijas padomē. AS "Sadales fīkls" padomes locekle.

Pilnvaru termiņš:
26.05.2024.

Ieva Jansone-Buka

Valdes locekle

Darba pieredze saistīta ar finanšu nozari, strādājot vadošos amatos gan komercbanku sektorā, gan uzņēmumos.

Ieguvusi profesionālā maģistra grādu uzņēmējdarbībā Rīgas Ekonomikas Augstskolā, sociālo zinātņu bakalaura grādu vadības zinātnē un politikas zinātnē Latvijas Universitātē.

Galvenās atbildības jomas: riska kapitāla finanšu instrumenti, kreditēšanas procesa organizēšana un vadīšana, eksporta garantijas, sociālā uzņēmējdarbības un uzņēmumu energoefektivitātes programmas īstenošana.

SIA "Tet" padomes locekle.

Pilnvaru termiņš:
17.03.2024.*

Juris Jansons

Valdes loceklis

Vairāk nekā 20 gadu pieredze darbības atbilstības, finanšu noziegumu novēršanā un risku vadībā, kas gūta, ieņemot vadošos amatus komercbanku sektorā.

Ieguvis maģistra grādu tiesību zinātnēs Latvijas Universitātē. Papildus ilggadējai pieredzei noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas jomā, ir iegūts CAMS sertifikāts,

Galvenās atbildības jomas: riska vadība, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršana, juridiskā un administratīvā pārvaldība, klientu saistību izpilde un kontrole, personāla vadība.

Pilnvaru termiņš:
08.01.2026 .

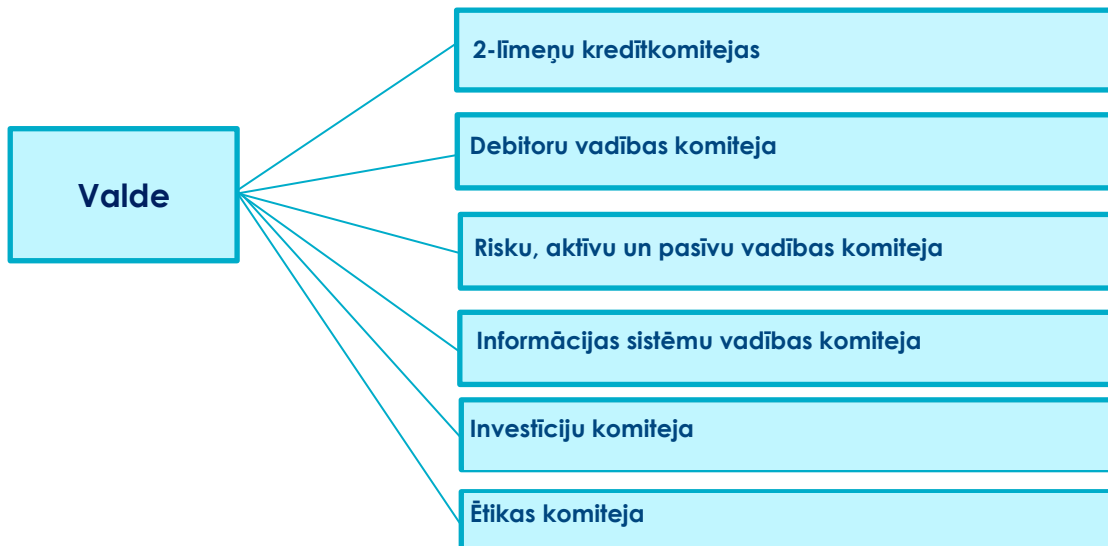
Pārskata periodā notikušas izmaiņas Sabiedrības valdē. 2023.gada 9.janvārī padome valdes locekļa amatā ievēlēja Juri Jansonu.

* 2024.gada 25.janvārī padome valdes locekļa amatā pārpastiprināja Ievu Jansoni-Buku, nosakot jaunu pilnvaru termiņu no 2024.gada 18.marta līdz 2027.gada 17.martam.

Pārvaldības modelis (turpinājums)

2023.gadā valde sanāca uz 71 valdes sēdi.

Ar valdes lēmumu ALTUM ir izveidotas Komitejas. To pamatuzdevumi, tiesības un atbildība, darbības principi, kā arī Komiteju locekļu tiesības un pienākumi ir noteikti Komiteju nolikumos.

Informācija par ALTUM vadību, ALTUM kapitāla daļu turētāju pārstāvjiem, ALTUM Revīzijas komiteju un ALTUM pārvaldību ir pieejama ALTUM interneta mājas lapā www.ALTUM.lv, sadaļas „PAR ALTUM” apakšsadaļā [“Korporatīvā pārvaldība”](#).

Padomes un valdes atalgojumu nosaka Latvijas Republikas tiesību akti – Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums un uz tā pamata izdotie Ministru kabineta noteikumi. Tiesību aktos ir noteikts vienots regulējums publiskas personas kapitālsabiedrību padomes un valdes locekļu atbildībai. PKC izstrādātais regulējums Vadošās publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu atbildības noteikšanai definē prēmijas jeb atbildības mainīgas daļas izmaksāšanas kārtību valdei pēc gada pārskata apstiprināšanas un kapitālsabiedrības, tās valdes un padomes darbības rezultātu pārskata gadā izvērtēšanas.

Uzņēmuma darbības caurskatāmība

Uzņēmuma darbības caurskatāmība ir pamats efektīvām investoru attiecībām un veiksmīgai komunikācijai ar akcionāriem un citām ieinteresētajām pusēm. ALTUM regulāri un laikus informē akcionārus un citas ieinteresētās puses par uzņēmuma saimniecisko darbību, finanšu rezultātiem, pārvaldību un citiem aktuālajiem jautājumiem, atklājot precīzu, pilnīgu, objektīvu, aktuālu un patiesu informāciju. Uzņēmuma mājas lapā tiek publicēta informācija par pārvaldību, stratēģiju un darbības virzieniem, gada pārskats, kā arī statūti, ētikas kodeksa vadlīnijas, būtiskākās uzņēmuma politikas, korporatīvās pārvaldības ziņojums.

Informācija tiek atklāta likumā noteiktajos termiņos vai arī nekavējoties pēc tāda notikuma iestāšanās, kurš prasa nodrošināt informācijas atklāšanu. Informācija tiek publicēta latviešu un angļu valodā.

ALTUM ir izveidota un noregulēta informācijas kārtība, kā arī kārtība iekšējai un ārējai komunikācijai. Ir noteiktas konkrētas personas, kuras uzņēmuma vārdā atbild uz investoru un ieinteresēto pušu jautājumiem, kā arī kontaktējas ar masu medijiem. Tā kā 2017.gada oktobrī ALTUM uzsāka kotāciju [Nasdaq Riga](#), ALTUM regulāri atklāj informāciju saskaņā ar *“Kārtība, kādā NASDAQ OMX Riga tirdzniecības sistēmās iekļauto un/vai tirgojamo finanšu instrumentu emitenti atklāj informāciju”* un ALTUM iekšējiem noteikumiem.

Iekšējā kultūra un ētiska uzvedība

ALTUM ir nulles tolerance pret kukuļošanas un korupcijas darbībām un to aizliegums jebkurā formā gan tieši, gan netieši. ALTUM neiesaistās koruptīvos darījumos un pilnībā tādus nosoda. Atbilstošas korupcijas, kukuļošanas un interešu konfliktu risku pārvaldības nodrošināšanai ALTUM ir izveidota iekšējā kontroles sistēma, kas nodrošina preventīvu risku vadību, un kontroles vide, kas ir vērsta uz korupcijas risku novēršanu, nepieļaujot interešu konfliktu un koruptīvas darbības, un kukuļošanu lēmumu pieņemšanā un darba vidē kopumā.

ALTUM ētikas normu pamatprincipi ir noteikti Ētikas kodeksā un kalpo kā uzvedības standarts ALTUM vadībai un visiem darbiniekiem. Ētikas kodekss ietver vadlīnijas darbiniekiem to ikdienas saskarsmē ar kolēģiem, klientiem, sadarbības partneriem, un tas palīdz veidot atbildīgu, drošu, ērtu darba vidi, kas savukārt veicina darbinieku uzticību un ētisku uzvedību, tādējādi arī

Iekšējā kultūra un ētiska uzvedība (turpinājums)

nodrošinot uzņēmuma ilgtermiņa mērķu īstenošanu.

Lai konstatētu jebkuru iespējamo kukuļošanas vai korupcijas darbību, jebkuru korupcijas novēršanas likumu un noteikumu pārkāpumu rīcību, ALTUM nodrošina vairākus drošus un aizsargātus kanālus, tai skaitā [trauksmes ziņošanu](#). 2023.gadā nav saņemtas sūdzības par korupciju un trauksmes ziņojumi.

Sadarbība ar ietekmes pusēm

Regulāra un jēgpilna komunikācija ar dažādām ALTUM ietekmes pusēm ir viens no svarīgiem instrumentiem, lai identificētu ietekmēs pusēm būtiskus jautājumus un risinātu tos iesaistītajām pusēm vislabākajā veidā. ALTUM būtiskākās ietekmes puses noteiktas, ievērojot unikālo ALTUM kā attīstības finanšu institūcijas lomu tautsaimniecības attīstībā, ar finanšu instrumentiem nodrošinot finanšu pieejamību valsts definētām uzņēmēju un privātpersonu grupām, kuru atbalsts sniedz pozitīvu un jēgpilnu ilgtermiņa ietekmi uz visu sabiedrību kopumā. Ietekmes pušu noteikšanā tiek ievēroti ALTUM biznesa procesi, un, lai nodrošinātu efektīvu sadarbību, ALTUM praktizē katrai grupai piemērotus sadarbības un komunikācijas veidus.

• Klienti

ALTUM klientu apkalpošanas tīkla darbība ir pakārtota uzņēmuma galvenajam nefinanšu mērķim – veicināt finanšu pieejamību uzņēmējdarbībā. Tas tiek efektīvi nodrošināts ar konsultāciju maksimālu pieejamību visiem klientu segmentiem – gan klātienē, gan attālināti.

Klientiem tiek nodrošinātas klātienē konsultācijas visos Latvijas reģionos, tai skaitā, lai vēl labāk izprastu klientu darbības specifiku, ALTUM darījumu eksperti regulāri apmeklē klientus arī klātienē uzņēmumos.

Ir izveidota efektīva apkalpošanas sistēma klientiem, kuri izvēlas attālinātu saziņu. ALTUM šiem klientiem nodrošina pilnībā attālinātu apkalpošanu no konsultācijas un aizdevuma pieteikuma iesniegšanas līdz pat lēmuma pieņemšanai.

Pilnveidojot attālināto apkalpošanu un rūpējoties par papīra dokumentu aprītes mazināšanu, ALTUM mudina klientus lietot elektronisko parakstu un nepieciešamības gadījumā sniedz atbalstu.

Klientu apmierinātību vērtējam klientu tiešsaistes aptaujās, kuras piedalīties tiek aicināti visi kreditēšanas pakalpojumu klienti. Aptaujā noskaidrojam klientu viedokli par kreditēšanas procesa vienkāršību un saprotamību, darbinieku kompetenci un atsaucību, klientu portāla lietojamību, lēmumu pieņemšanas ātrumu un citiem būtiskiem klientu apkalpošanas aspektiem.

• Darbinieki

Darbinieku iesaiste ir būtiska gan ALTUM darba vides, darba drošības, mācību procesu u.c. jomu pilnveidošanai, gan jaunu darbības virzienu attīstībai, atbalsta programmu īstenošanai un pilnveidei. Darbinieku viedokļi tiek apzināti darbinieku aptaujās, sadarbībā ar darbinieku pilnvarotajiem pārstāvjiem, kā arī iesaistot darba grupās, hakatonos un citās sadarbības formās gan struktūrvienību ietvaros, gan starp tām, nodrošinot viedokļu apmaiņu, savstarpēju atbalstu, jaunu ideju un risinājumu ģenerēšanu, u.c.

• Padome un Akcionāri

Akcionāri

ALTUM darbības caurskatāmība ir pamats komunikācijai ar akcionāriem, padomi un citām ietekmes pusēm. ALTUM regulāri un laikus informē akcionārus un padomi par uzņēmuma saimniecisko darbību, finanšu rezultātiem, pārvaldību un citiem aktuālajiem jautājumiem, atklājot precīzu, pilnīgu, objektīvu, aktuālu un patiesu informāciju.

Akcionāru efektīva iesaistīšana lēmumu pieņemšanā palīdz sasniegt uzņēmuma finanšu un nefinanšu mērķus, kā arī nodrošina uzņēmuma ilgtermiņa darbību.

Padome

ALTUM padome pārstāv akcionāra intereses, pārrauga valdes darbību un iesaistās ALTUM stratēģiskajā attīstībā, kā arī finanšu un risku pārvaldības uzraudzībā. ALTUM ir noteikta un saprotama padomes darba organizācija un savlaicīgas, kvalitatīvas un atbilstošas informācijas pieejamība, kas veicina padomes uzdevumu efektīvu izpildi un padomes locekļu pilnvērtīgu iesaisti lēmumu pieņemšanā.

Sadarbība ar ietekmes pusēm (turpinājums)

Padomes darbības principus, kā arī galvenos pienākumus nosaka statūti un padomes darba organizēšanas kārtība. Padomes uzdevumus un atbildību regulē normatīvie akti.

Informācija par ALTUM Padomi un Akcionāriem ir pieejama apakšsadaļā "Pārvaldības modelis".

- **Investori**

Labā ALTUM finanšu, risku un korporatīvā pārvaldība ir priekšnoteikums labām un kvalitatīvi organizētām investoru attiecībām. ALTUM ir aktīvs kapitāla tirgus dalībnieks kopš 2017. gada ar regulārām obligāciju emisijām Nasdaq obligāciju regulētajā tirgū. Investoru izbraukumu prezentācijas (road show) un investoru regulāri sazvani ir neatņemama katras obligāciju emisijas priekšdarbu sastāvdaļa. Kvalitatīva ceturkšņu finanšu un darbības informācija, kā arī regulāri paziņojumi biržā par ALTUM darbībai būtiskiem notikumiem ir neatņemama ikdienas investoru attiecību sastāvdaļa, kuru ALTUM veic ar rūpību un atbildību.

- **Finanšu sektors**

Sadarbības partneru – banku – iesaistes novērtējumam ALTUM veic ikgadēju sadarbības partneru aptauju, kur banku darbinieki sniedz atgriezenisko saiti par ALTUM sniegtajiem pakalpojumiem, darbinieku kompetenci un novērtē līdzšinējo sadarbību.

- **Politikas veidotāji, valsts vai uzraudzības iestādes**

ALTUM regulāri sadarbojas ar Latvijas Republikas nozaru ministrijām, lai apzinātu politikas veidotāju prioritātes, nozaru problemātiku un vajadzības un efektīvi līdzdarbotos atbalsta programmu izveidošanā attiecīgajām nozarēm.

- **Piegādātāji**

ALTUM strādā pie Piegādātāju kodeksa izveides, lai nodrošinātu vides, sociālajiem un pārvaldības aspektiem pielāgotu sadarbību.

- **Profesionālās asociācijas, izglītības iestādes**

Veicinot zinātnes un uzņēmējdarbības sadarbību, jauniešu iesaisti zinātniskajos pētījumos, pētniecības kvalitāti un inovatīvu ideju komercializāciju, ALTUM sadarbojas ar [Biozinātņu un tehnoloģiju universitāti](#), [Banku augstskolu](#), [Rēzeknes Tehnoloģiju augstskolu](#) un [Vidzemes augstskolu](#).

Finansiāli atbalstot labāko Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas zinātnisko pētījumu autorus, ALTUM veicina inovatīvu lauksaimniecības risinājumu rašanos un to ieviešanu dzīvē. Sadarbība ar Banku augstskolu nodrošina topošo finanšu jomas profesionāļu reālu iesaisti praktiskos finanšu pieejamības un finanšu instrumentu efektivitātes pētījumos, tādējādi veicinot vēl jēgpilnāku studiju saikni ar finanšu sektora attīstību.

- **NVO, eksperti un profesionālās asociācijas**

ALTUM regulāri sadarbojas ar nozaru ekspertiem un uzņēmējdarbības atbalsta un interešu aizstāvības organizācijām, lai izveidotu uzņēmēju un citām klientu grupu vajadzībām atbilstošus finanšu produktus. ALTUM ir atvērts ekspertu un profesionālo organizāciju viedokļiem, veidojot jaunus finanšu produktus un pilnveidojot esošos.

Svarīgākie notikumi un sasniegumi 2023

Ilgtermiņa kredītreitings Baa1	Nominācijā Labākās investoru attiecības obligāciju tirgū Baltijā 3.vieta	Figure Baltic Advisory apbalvojums "Taisnīgs maksātājs" 2. vieta	Bronzas statuss SIF novērtējumā "Dažādībai atvērts darba devējs"	Plafīna novērtējums "Ilgspējas indeksā"
--------------------------------	--	--	--	---

Moody's 2024. gada 2. februārī pārapsīrināja **ALTUM ilgtermiņa kredītreitingu Baa1 ar stabili perspektīvas novērtējumu**, kas ir tādā pašā līmenī, kāds tika apstiprināts 2022. gada 16. decembrī. Atbilstoši Moody's aktualizētajai ar valdību-saisītu emitentu metodikai (Government-Related Issuers Methodology), kas publicēta 2024.gada 25.janvārī, Moody's vairs neklasificē ALTUM kā ar valdību-saisītu emitentu (government-related issuer) un atsaucis tā bāzes kredītnovērtējumu (Baseline Credit Assessment) baa3. No 2024.gada 2.februāra ALTUM noteikts atsevišķais kredītnovērtējums (standalone assessment) līdzšinējā baa3 līmenī, kas aizstāj atsaukto bāzes kredītnovērtējumu. Moody's ilgtermiņa kredītreitingu Baa1 ALTUM sākotnēji saņēma 2017. gadā, un tas ir viens no augstākajiem starp Latvijas valsts kapitālsabiedrībām piešķirtajiem. Augstais reitings ļauj ALTUM sekmīgi īstenot ilgtermiņa stratēģiju finansējuma piesaistei, regulāri emitējot obligācijas. Finanšu piesaiste Resursu piesaiste finanšu tirgos nodrošina ALTUM finansējuma avotu diversifikāciju, palīdz būt ilgtspējīgiem un pašpietiekamiem finansējuma piesaistē, vienlaikus sekmējot Baltijas kapitāla tirgus attīstību.

Nasdaq Baltija biržu uzņēmumu balvas "[Nasdaq Baltic Awards 2023](#)" nominācijā par labākajām investoru attiecībām obligāciju tirgū Baltijā Altum ieguva 3.vietu. Lai saņemtu balvas, Nasdaq Baltija biržās kotētie uzņēmumi tika vērtēti, pamatojoties uz to sasniegumiem caurskatāmības, investoru attiecību un labas korporatīvās pārvaldības prakses jomā. Papildus tika izvērtēta uzņēmumu tirdzniecības aktivitāte, ņemts vērā tirgus analītiķu un investoru vērtējums.

2023. gadā ALTUM saņēma augstu novērtējumu par taisnīgu un vienlīdzīgu pieeju atalgojuma noteikšanā. Atalgojuma pētījumu un vadības konsultāciju uzņēmuma Figure Baltic Advisory (agrāk pazīstams kā "Fontes") pētījumā "Taisnīgs maksātājs 2023" ALTUM mazo un vidējo uzņēmumu kategorijā ieguva augsto 2.vietu. Analizējot uzņēmumus, tika vērtēti vairāki aspekti: iekšējais taisnīgums (atalgojums vienādiem vai līdzīgas vērtības amatiem uzņēmuma iekšienē), ārējais taisnīgums (uzņēmuma maksātais atalgojums attiecībā pret līdzīgiem amatiem darba tirgū) un sociālais taisnīgums (atšķirība starp vīriešu un sieviešu atalgojumu vienādos amatos). Starp kritērijiem ir arī attiecība vīriešu un sieviešu īpatsvars vadītāju amatos, sākot no vidēja līmeņa vadītājiem.

Tāpat 2023.gadā atzinīgi novērtēts ALTUM sniegums dažādības veicināšanā. Sabiedrības integrācijas fonda novērtējumā "Dažādībai atvērts darba devējs 2023" ALTUM saņēma bronzas statusu, kas apliecina ALTUM sniegumu dažādības principu ieviešanā un apņemību ceļā uz izcilību iekļaujošas darba vides veidošanā. Apbalvojums veidots, lai veicinātu toleranci pret dažādību Latvijas uzņēmumos un darba tirgū, kā arī veidot sabiedrības izpratni par dažādības jēdzienu, kā arī dalīties ar labās prakses piemēriem.

Savukārt Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta (Institute for Corporate Sustainability and Responsibility) organizētajā [Ilgspējas indeksā](#), kas novērtē uzņēmuma ilgtspēju atbilstoši starptautiskajām prasībām visās korporatīvās sociālās atbildības jomās, ALTUM jau trešo gadu pēc kārtas ieguva augsto plafīna novērtējumu.

Ilgspējas indeksa vērtējums ir viena no uzskatāmām izpausmēm tam neredzamajam ikdienas darbam, ko uzņēmumi realizē, ievērojot korporatīvās ilgtspējas un atbildības principus, sabalansējot akcionāru, darbinieku, klientu, apkārtējās vides, biznesa partneru un citu pušu intereses ar ilgtspējīgas darbības nosacījumiem, tādā veidā kļūstot par līderiem un paraugu citiem uzņēmumiem.

ESG - Vides aspekts (Enviromental)

ALTUM īsteno pastāvīgu vides pārvaldības un darbības uzlabojumu ciklu, tostarp pārskatot ilgtermiņa un īstermiņa darbības mērķus vides jomā, lai rastu līdzsvaru starp uzņēmējdarbības efektivitāti un to ietekmi uz vidi un dzīves kvalitāti.

ALTUM apzinās savu ietekmi uz klimata pārmaiņām, kā arī klimata pārmaiņu ietekmi uz ALTUM darbību. ALTUM vides politika pauž mērķus un apņemas īstenot savu darbību, radot pēc iespējas mazāku negatīvu ietekmi uz vidi tiešā un netiešā veidā.

ALTUM kā Latvijas attīstības finanšu institūcijas radītā ietekme uz vidi lielākoties ir netieša un tā rodas, nodrošinot klientiem atbalsta programmas. ALTUM apzinās savu kā valsts kapitālsabiedrības un finanšu sektora dalībnieka lielo nozīmi [Nacionālajā enerģētikas un klimata plānā 2021. - 2030.gadam](#) noteikto ambiciozo mērķu sasniegšanā. ALTUM kredītpolitika, kā arī sadarbība ar citiem finanšu sektora dalībniekiem tiek regulāri pārskatīta atbilstoši šiem izaicinājumiem.

ESG risku pārvaldība ALTUM kredītportfelim un garantiju portfelim

Vides, sociālās un korporatīvās pārvaldības jēdziens (ESG) apzīmē pieeju, kas nosaka atbilstošu organizācijas uzvedības modeli. Pēdējo gadu laikā ESG ir kļuvis arvien nozīmīgāks, politikas veidotāji, finanšu sektors un sabiedrība ir sākuši pievērst arvien lielāku uzmanību uzņēmumu ietekmei uz sabiedrības labklājību un savu ietekmi klimata pārmaiņu mazināšanā. Iestājoties ESG riskiem, var būt negatīva ietekme uz kredītrisku, aktīviem, finanšu un peļņas rādītājiem vai ALTUM reputāciju.

ALTUM ESG risku būtiskuma analīze. 2023.gadā ir izstrādāta ALTUM ESG risku būtiskuma analīzes metodoloģija un pēc tās veikta ALTUM ESG risku būtiskuma analīze. ESG risku būtiskuma analīze primāri atspoguļo riskus, kas var ietekmēt ALTUM kredītportfeli (aizdevumu kredītportfeli, aizdevumu nodrošinājumu portfeli un garantiju portfeli) un var rasties no tā klientiem, izejot no viņu darbības industrijas, finansēto projektu industrijas un klientu vai projektu ģeogrāfiskā izvietojuma. ESG risku būtiskuma analīzes ietvaros ALTUM kredītportfelis tiek izvērtēts no klimata risku aspekta – pārejas risku un klimata fizisko risku griezumā par aizdevumu kredītportfeli, aizdevumu nodrošinājumu portfeli un garantiju portfeli MVU / Lielo uzņēmumu un Lauksaimnieku segmentos, ņemot vērā ALTUM aizdevuma portfeļa amortizācijas struktūru klimata riski tiek vērtēti sekojošos laika nogriežņos – (i) līdz 2025.gadam, 2026. – 2040.gads un (iii) pēc 2040.gada.

Pārejas riski būtiski ietekmē uzņēmumu ekonomisko aktivitāti, kas savukārt rada tiešu ietekmi uz ALTUM uzņēmumu spēju veikt aizdevumu atmaksu vai arī saglabāt nodrošinājuma tirgus vērtību. Tie var tieši vai netieši rasties saistībā ar klientu pielāgošanās procesu, pārejot uz zemu oglekļa emisiju un ilgtspējīgāku ekonomiku. Pārejas risku var paaugstināt, piemēram, strauja jaunas klimata un vides politikas pieņemšana attiecībā par SEG emisiju samazinājumu, konkurentu tehnoloģiskais progress vai tirgus un patērētāju paradumu maiņa, kad klienta spēja pielāgoties lielā mērā atkarīga no nepieciešamo pielāgošanās investīciju projektu savlaicīgas realizācijas.

Metodoloģija ESG risku būtiskuma analīzei Pārejas risku izvērtēšanai balstīta uz ECB vadlīnijām, ECB stresestu ziņojumiem un UNEP FI Pārejas risku metodoloģiju, kas savukārt balstīta TCFD Rekomendācijās. Izmantojot šo metodoloģiju, katra projekta pārejas riska pakāpe izvērtēts sektora / nozares līmenī (NACE kodu 4.līmenis) 5 balļu skalā Zems – Ļoti augsts. Tabulā redzams aizdevumu kredītportfelis ar Augstu un Ļoti augstu Pārejas riska pakāpi, uz 2022. un 2023. gada beigām, balstoties uz veikto izvērtējumu sektora / nozares līmenī.

Tab.1. : Aizdevumu kredītportfelis ar Augstu / Ļoti augstu Pārejas riska pakāpi nozares sektoru griezumā

	31.12.2023		31.12.2022	
	tūkst. EUR	% no kopējā portfeļa	tūkst. EUR	% no kopējā portfeļa
Lauksaimniecība	29 854	6%	30 731	8%
Koksnes un papīra izstrādājumu ražošana	49 913	10%	27 664	7%
Pārtikas un dzērienu ražošana	11 540	2%	11 434	3%
Ķīmijas izstrādājumu ražošana	12 249	3%	4 126	1%
Būvmateriālu ražošana	6 425	1%	4 947	1%
Metāla izstrādājumu ražošana	5 031	1%	13 829	3%
Patēriņa preces	1 310	0.3%	1 115	0.3%
Loģistika	940	0.2%	1 522	0.4%
Cits	1 863	0.4%	3 901	1%
Ar Augsta / Ļoti augsta Pārejas riska pakāpi	119 125	25%	99 269	25%
Kopējais kredītportfelis*:	477 576	100%	400 166	100%

* Kopējais kredītportfelis: bruto kredītportfelis un ārpusbilances saistības par piešķirtajiem aizdevumiem uz pārskata perioda beigām

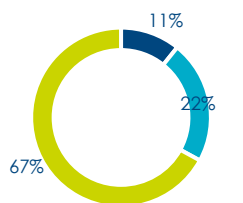
ESG risku pārvaldība ALTUM kredītportfelim un garantiju portfelim (turpinājums)

Tiek izdalīti sekojoši klimata fizisko risku tipi – karstuma viļņi / sausums, plūdi, stipri nokrišņi, jūras līmeņa paaugstināšanās, snigšanas samazinājums. Metodoloģija klimata fizisko risku izvērtēšanai balstīta uz ECB vadlīnijām un TCFD rekomendācijām.

Lai noteiktu klimata fizisko risku līmeni kādā no sekojošiem trīs klimata fizisko risku tipiem - karstuma viļņi / sausums, stipri nokrišņi un snigšanas samazinājums, katrs projekts tiek vērtēts gan saistītās nozares griezumā, gan balstoties uz projektam piesaisīto ģeogrāfisko novietojumu. Tajā skaitā, šīs ESG risku būtiskuma analīzes ietvaros, tiek definētas tās darbības nozares, kurām ir augsts konkrētā klimata fiziskā riska līmenis. Klimata fizisko risku izvērtēšanai tiek izmantoti dati par klientu projektu adresēm (ģeogrāfiskais novietojums) un projektu nozarēm (NACE kods). Klimata fizisko risku ietekme uz industrijām ir izvērtēta ņemot vērā katra klimata fiziskā riska tipa ietekmi uz konkrēto nozari un vadoties pēc SASB Klimata Riska Karšu metodoloģiju (SASB Climate Risk Technical Bulletin). Klimata fizisko risku ietekme uz ģeogrāfisko izvietojumu ir izvērtēta ņemot vērā LVĢMC Klimata pārmaiņu analīzes rīku un LVĢMC plūdu kartes (GIS formātā), kas balstīti uz RCP 4.5 scenārijs, kuru IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) raksturo kā starpposma scenāriju, kura ietvaros ir paredzams temperatūras pieaugums 2 līdz 3 Celsija grādu robežās līdz 2100.gadam. Izmantojot šo metodoloģiju, ir izvērtēta katra klimata fiziskā riska tipa ietekme uz konkrēto projektu pēc tā ģeogrāfiskā novietojuma un darbības nozares 3 ballu skalā Zems – Augsts. Ja darbības nozarei konkrētais klimata fiziskā riska tips nav ar augsta riska pakāpi, tad konkrētais klimata fiziskā riska tips netiek kartēts un tiek klasificēts kā Praktiski neesošs. Savukārt klimata fizisko risku tipiem - plūdiem un jūras līmeņa paaugstināšanās konkrēta klimata fiziskā riska pakāpe tiek noteikta balstoties uz projektam piesaisīto ģeogrāfisko novietojumu kā aprakstīts augstāk, neatkarīgi no saistītās nozares.

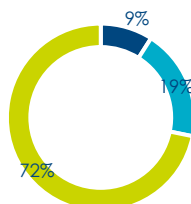
Zemāk atspoguļots **Aizdevumu kredītportfeļa** uz 2022. gada 31. decembrī jūtīguma analīze (risku līmeņu sadalījums) par katru no klimata fiziskajiem riskiem. Šobrīd tiek veikta aizdevumu kredītportfeļa uz 2023. gada 31. decembrī klimata fizisko risku jūtīguma analīze, kas tiks publicēta ALTUM sāsinātajos pārskatos par 2024. gada 1. ceturksnī.

Karstuma viļņi/sausums

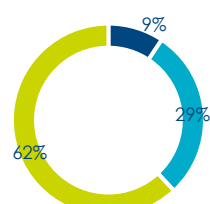
■ Augsts ■ Vidējs ■ Zems

Spēcīgi nokrišņi

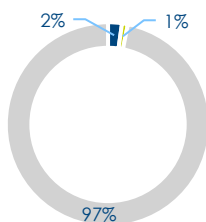
■ Augsts ■ Vidējs ■ Zems

Sniega samazinājums

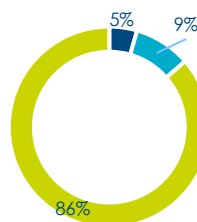
■ Augsts ■ Vidējs ■ Zems

Jūras līmeņa paaugstināšanās

■ Augsts ■ Vidējs ■ Zems
 ■ Neatstāj ietekmi

Plūdi

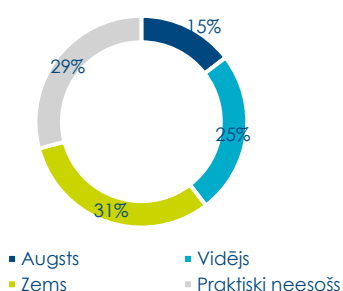
■ Augsts ■ Vidējs ■ Zems

ESG risku pārvaldība ALTUM kredītportfelim un garantiju portfelim (turpinājums)

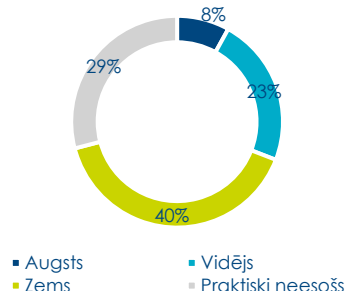
Savukārt nodrošinājuma gadījumā tiek pielietota diferencēta pieeja klimata fizisko risku tipu attiecināšanai uz nodrošinājumu veidiem. Plūdu un jūras līmeņa paaugstināšanās riski ietekmē visus nodrošinājumu veidus, savukārt karstuma viļņu / sausuma, stipru nokrišņu un snigšanas samazinājuma riski ietekmē tikai tos nodrošinājumu veidus, kas saistīti ar noteiktām ietekmētajām industrijām. Neatkarīgi no klimata fiziskā riska veida attiecīgā klimata fiziskā riska pakāpe tiek noteikta tikai nodrošinājumam, kas klasificēts kā nekustamais īpašums.

Zemāk atspoguļots **nodrošinājuma portfeļa** uz 2022. gada 31. decembri jūtīguma analīze (risku līmeņu sadalījums) par katru no klimata fiziskajiem riskiem. Šobrīd tiek veikta aizdevumu kredītportfeļa uz 2023. gada 31. decembri klimata fizisko risku jūtīguma analīze, kas tiks publicēta ALTUM saīsinātajos pārskatos par 2024. gada 1. ceturksnī.

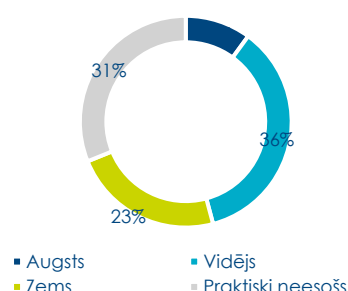
Karstuma viļņi/sausums

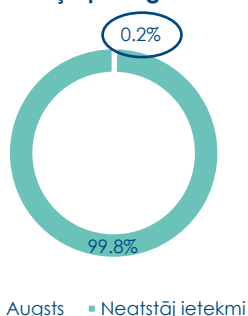
Spēcīgi nokrišņi

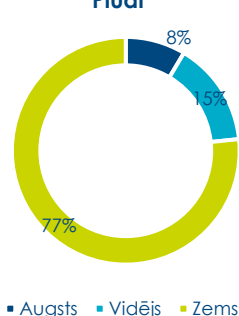
Sniega samazinājums

Jūras līmeņa paaugstināšanās

Plūdi

ESG scoringa modelis. Balstoties uz ALTUM ESG risku būtiskuma analīzes datiem tālāk 2023.gadā ir izstrādāts ESG scoringa modelis, kas tiks pielietots MVU / Lielo uzņēmumu un Lauksaimnieku segmentos jaunu darījumu izvērtēšanas procesā vairs noteikta būtiskuma sliekšņa, kā arī pie esošā portfeļa un ķīlu novērtējuma uzraudzības. ESG scoring modelis ļaus arī noteikt pārejas riska pakāpi individuālajā darījumu līmenī. ESG scoring modeļa ieviešana notiks pakāpeniski un tiks uzsākta 2024. gadā, ņemot vērā klientu gatavību aizpildīt vienoto banku ESG anketu, lai iegūtu informāciju ESG risku izvērtējumam un attiecībā uz plānotajiem/faktiskajiem klientu ilgtspējas indikatoriem.

Tiešās ietekmes mazināšana

Lai gan ALTUM kā atfistības finanšu institūcijas tiešā ietekme uz vidi ir salīdzinoši neliela, neskatoties uz to, ALTUM ir mērķis turpināt samazināt pašu radīto ietekmi uz apkārtējo vidi.

Viens no pasaulē plašāk lietotajiem aprēķinu ietvariem CO₂ jeb siltumnīcefektu radošos gāzu (SEG) emisiju mērīšanai ir [Greenhouse Gas Protocol](#) (GHGP) izstrādātais standarts jeb SEG protokols, kas ir brīvprātīgs uzskaites un ziņošanas mehānisms attiecībā uz SEG emisijām. ALTUM izmanto to par pamatu, lai brīvprātīgi veiktu uzņēmuma CO₂ pēdas aprēķinus, datu uzskaiti un attiecīgi vēlākā posmā salīdzināšanu un publiski ziņotu par saviem rezultātiem. Lai datu apkopošana būtu strukturēta un salīdzināma, SEG protokols tiek balstīts uz 3 tvērumiem jeb Scopes:

1. tvēruma emisijas (Scope 1)	tiešās emisijas jeb SEG emisijas, kuras rodas un tiek ražotas uzņēmumā un kuras tas kontrolē. Tvērums attiecas uz siltumnīcefekta gāzēm, kas tiek emitētas, veicot savu uzņēmējdarbību vai ražojot produktus;
2. tvēruma emisijas (Scope 2)	netiešās SEG emisijas no iepirtās elektroenerģijas, siltumenerģijas vai dzesēšanas;
3. tvēruma emisijas (Scope 3)	visas pārējās netiešās emisijas vērtību ķēdē, sākot ar loģistiku, piegādātājiem, produktu izmantošanas u. c. emisijas ārpus uzņēmuma.

Paziņojumā par korporatīvo pārvaldību 2023.gadā ALTUM iekļauj datus par Scope 1 un Scope 2.

CO₂ pēdas nospiedums ir kopējā oglekļa dioksīda emisijas mērs, kas tieši un netieši tiek izraisīts ar ALTUM darbību. ALTUM mēra savu CO₂ pēdu kopš 2018.gada un aprēķini tiek veikti saskaņā ar MK 2018.gada 23.janvāra noteikumiem Nr.42 "[Siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķina metodika](#)", kas nosaka aprēķina metodiku un CO₂ emisijas faktorus transporta degvielai, centralizētajai siltumenerģijas apgādei un elektroenerģijai.

2023.gadā (Scope 1 un Scope 2) **radīto emisiju apjoms sastāda 89 tCO₂e, (2022: 99 tCO₂e)**, kas ir par 58.6% mazāk nekā 2018.gadā (216 tCO₂e). Salīdzinot ar 2022. gadu, Scope 1 un Scope 2 radīto emisiju apjoms samazinājies par 10%.

	benzīns	28 tCO ₂ e		elektroenerģija	18 tCO ₂ e
	dīzeļdegviela	0.7 tCO ₂ e		siltumenerģija	43 tCO ₂ e
Kopā: 29 tCO₂e			Kopā: 61 tCO₂e		

Lai sasniegtu savu nodomu samazināt SEG emisijas, 2018.gadā tika veikts arī uzņēmuma energoaudits, kura ietvaros tika analizēts uzņēmuma dabasgāzes, transporta un elektroenerģijas patēriņš un definēti iespējamie energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi. Balstoties uz energoaudita secinājumiem un rekomendācijām, ALTUM ik gadu īsteno uzņēmuma energoefektivitātes paaugstināšanas mērķētus pasākumus: tiek veikti darbi, kas vērsti uz darbību un ēku energoefektivitātes uzlabošanu, komandējumu skaita samazināšanu, izmantojot attālināto sapulču formātu, attālinātu darbu un pāriešanu uz energoefektīvu autoparku uzņēmuma vajadzībām. Īpašs uzsvars tiek likts uz darbinieku izglītošanu, veicinot viņu attieksmes maiņu un palielinot apņemšanos mazināt arī savu individuālo ietekmi uz vidi.

Vērtējot CO₂ emisiju intensitāti:

uz vienu ALTUM darbinieku **2023.gadā radījām 0.42 tCO₂** (rādītājs palicis nemainīgs kopš 2022. gada), kas ir par 57% mazāk kā 2018. gadā (2018: 0.97 tCO₂e). Uz EUR 1 miljonu ALTUM bruto finanšu instrumentu portfeli, **2023. gadā tika saražots 0.08 tCO₂**, kas ir par 20% mazāk nekā 2022. gadā (2022: 0.1 tCO₂e emisijas uz 1 milj. EUR finanšu instrumentu portfeli). **Kopš 2018. gada reģistrēts 80% samazinājums** (2018: 0.41 tCO₂e emisijas uz 1 milj. EUR finanšu instrumentu portfeli). Kopš 2018. gada ALTUM ne tikai samazinājis radīto emisiju apjomu, bet arī palielinājis bruto kredītportfeļa apjomu.

Atzinumu par siltumnīcefekta gāzu emisijas apjomiem ALTUM izstrādāja un 2024.gada februārī apstiprināja tehnisko ekspertu SIA "[TUV NORD Baltic](#)".

ALTUM cenšas pēc iespējas samazināt radīto atkritumu daudzumu, šķiro atkritumus, nodrošina birojos atsevišķas atkritumu tvertnes baterijām (bīstamajiem atkritumiem), cenšas veicināt otrreizējo pārstrādi un samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas, kas ir tieši saistītas ar ALTUM darbību.

Tiešās ietekmes mazināšana (turpinājums)

Galvenās darbības, kas tiek īstenotas:

Nomainīta un uzlabota apkures sistēma centrālajā birojā

Nomainīts autoparks, būtiski samazinot degvielas patēriņu un CO₂ izmešu daudzumu

LED apgaismojuma uzstādīšana biros, kā arī uzstādīti kustību sensori noteiktās zonās

Nodrošināta atkritumu šķirošana

Ieviesta digitāla dokumentu vadības sistēma

Samazināts biroja papīra patēriņš un pastāvīga izlietotā papīra nodošana otrreizējai pārstrādei

Uzstādīti dzeramā ūdens filtri, atsakoties no ūdens PET pudelēs

Nodrošināts telpu uzkopšanas pakalpojums, iekļaujot videi draudzīgu līdzekļu lietošanu

Jumta siltināšanas darbi, kas būtiski samazina siltuma zudumu

Izveidota velo stāvvietā un dušas telpas

Netiešās ietekmes mazināšana

ALTUM nodrošina plašu atbalsta iespēju klāstu iedzīvotājiem un uzņēmumiem energoefektivitātes uzlabošanai. Mēs esam guvuši spēcīgu pārliecību, ka ilgtspēja ir nākotne Latvijas iedzīvotājiem, uzņēmējiem un mums pašiem. ALTUM definē biznesa ilgtspēju kā ilgtermiņa vērtības radīšanu, ņemot vērā ekonomiskos, ētiskos, sociālos un vides apsvērumus. Mēs esam apzinājuši jaunus normatīvos aktus un to prasības, kas veicina klimata pārmaiņu ietekmes uzraudzību un mazināšanu. ALTUM ir uzsākts darbs, lai novērstu ar ESG faktoriem saistītos riskus kredītrisku vadībā un biznesa procesos. Pareiza ESG risku pārvaldība ir laba uzņēmējdarbības prakse, kas jāīsteno gan ALTUM, gan klientiem, gan sadarbības partneriem.

ALTUM fokusējas uz ilgtspējīgu atfīstību un inovatīviem risinājumiem finanšu stabilitātes nodrošināšanai. Vairāk par ALTUM netiešās ietekmes mazināšanu lasīt sadaļā **"ALTUM projektu ietekme uz vides un sociālajiem aspektiem"**.

ESG - Sociālais aspekts (Social)

Personāla pārvalde

ALTUM Personāla politika nosaka ilgtspējīgas personāla vadības pamatprincipus. Tās mērķis ir nodrošināt vienotu, efektīvu personāla vadību, lai piesaistītu, saglabātu un attīstītu kvalificētus, profesionālus un motivētus darbiniekus augstas uzņēmuma darbības efektivitātes sasniegšanai, kā arī lai nodrošinātu tiesību normu ievērošanu darba attiecībās, darba organizācijas pilnveidošanu un veicinātu darbinieku attīstību un lojalitāti ALTUM.

Dažādība, iekļaujoša darba vide un cilvēktiesības

Saskaņā ar [Dažādības, vienlīdzības un iekļaušanas politiku](#) ALTUM atbalsta daudzveidību un vienlīdzīgas tiesības personāla atlasē, izaugsmē un attīstībā, nekādā veidā neatbalstot vai neveicinot individuālu diskrimināciju rases, reliģijas, vecuma, izcelsmes, dzimumorientācijas, invaliditātes u.c. aspektu dēļ.

ALTUM tiecas uz ilgtostām darba attiecībām, un esam gandarīti ar salīdzinoši zemu darbinieku mainības līmeni, kā arī daudzu mūsu darbinieku ievērojamo darba stāžu uzņēmumā. **2023. gadā dabīgā darbinieku mainība (brīvprātīga darba uzteikšana) bija 8% (2022: 12.4%). Vidējais darba stāžs uzņēmumā ir 9 gadi (2022: 10 gadi) , ilgākais darba stāžs 30 gadi.**

ALTUM raksturo dažādība, vienlīdzīga un nediskriminējoša attieksme. Mūsu mērķis ir veidot iekļaujošu darba vidi, kurā darbinieki varētu pilnībā realizēt savu potenciālu. Cieņa un taisnīgums ir pamatprincipi, kas iekļauti ALTUM Ētikas kodeksā. ALTUM pieeja iekļaušanas, dažādības un cilvēktiesību jautājumos, kā arī trauksmes ceļšanas mehānisms ir definēts Ētikas kodeksā. 2023. gadā Ētikas kodeksa ziņošanas mehānisma ietvaros nav saņemts neviens ziņojums (2022: neviens ziņojums).

ALTUM nodrošina iekļaujošu darba vidi, kas atbalsta dažādību un nepieļauj diskrimināciju, kas balstīta cilvēku etniskajā piederībā, vecumā, dzimumā, invaliditātē, seksuālajā orientācijā, reliģiskajā pārliecībā, politiskajā viedoklī, ģimenes statusā, sociālajā izcelsmē vai citās līdzīgās īpašībās. ALTUM iekšējā kultūra ir vērsta uz sadarbību, atbalstu un cieņu, tādējādi īstenojot vienu no ALTUM vērtībām – "komanda".

ALTUM seko dažādības un iekļaušanas rādītājiem dažādos tvērumos. Tas palīdz analizēt esošo situāciju un pievērst uzmanību izaicinājuma jomām, tostarp atalgojuma atšķirībām sievietes un vīriešu vidū, dzimumu līdzsvaram, vecuma rādītājiem.

ALTUM darbinieku dažādībai ir nozīmīga vērtība, jo viņi ar savu unikālo profesionālo un dzīves pieredzi sniedz nenovērtējamu piensumu uzņēmuma izaugsmei un attīstībai. ALTUM ir Latvijas Dažādības hartas dalībnieks – strādājam gan pie iekļaujošas vides izveides uzņēmumā un atbalstām hartas aktivitātes. Esam arī pievienojušies Sabiedrības integrācijas fonda iniciētajai darba devēju kustībai "Dažādībā ir spēks" ar mērķi atbalstīt un dalīties pieredzē par dažādības vadību, kā arī mācīties praktizēt dažādības vadību.

2023. gadā ALTUM saņēma dažādības vadības novērtējuma "Dažādībai atvērts darba devējs" bronzas statusu par pozitīvu sniegumu dažādības principu ieviešanā un apņēmību ceļā uz izcilību iekļaujošas darba vides veidošanā.

ALTUM ir piešķirts Sabiedrības integrācijas fonda statuss "Ģimenei draudzīga uzņēmums".

Vidējais darbinieku skaits 2023. gadā bija 250 darbinieku – 70% sievietes un 30% vīriešu. ALTUM ir aptverta plaša darbinieku vecumu amplitūda. 11% vecumā līdz 30 gadiem, 66% vecumā no 31 līdz 50 gadiem, 23% darbinieki vecāki par 51 gadu. ALTUM jaunākajam darbiniekam 2023. gadā bija 21 gads un vecākajam 70 gadi. Vidējais ALTUM darbinieku vecums ir 46 gadi.

Augstākā un vidējā līmeņa vadītāju skaits 2023. gadā ALTUM bija 51 darbinieks – 68% sievietes un 33% vīrieši:

- 71% vadītāju – no 31 līdz 50 gadiem;
- 29% vadītāju vecāki par 51 gadu.

Speciālistu skaits 2023. gadā bija 199 darbinieki, no kuriem 72% sievietes un 28% vīrieši:

- 14% darbinieku vecums ir līdz 30 gadiem;
- 63% darbinieku vecumā no 31 līdz 50 gadiem;
- 23% darbinieku vecāki par 51 gadu.

ALTUM ir svarīga darbinieku profesionālā izaugsme uzņēmuma ietvaros – vakancu gadījumā sākotnēji tiek izvērtēts esošo darbinieku potenciāls. Pērn tika izsludināta kandidātu pieteikšanās 35 amatu vakancēm. 2023. gadā izsludinātās vakances ir tikušas savlaicīgi aizpildītas, kas liecina par pozitīvu ALTUM darba devēja tēlu un kvalitatīvu personāla atlases procesu. Visiem ALTUM darbiniekiem ir bijusi iespēja piedalīties 10 iekšējos personāla atlases konkursos, tādējādi 4 vakances aizpildīja kandidāti no ALTUM darbinieku vidus. Novērtējot profesionālo izaugsmi, 2023. gadā 11% jeb 28 darbinieki ir saņēmuši paaugstinājumu amatā.

Personāla pārvalde (turpinājums)

Ar visiem ALTUM darbiniekiem ir rakstiski noslēgti darba līgumi un nodrošināta oficiāla darba tiesisko attiecību reģistrēšana, sniedzot visu nepieciešamo informāciju iesaistītajām valsts institūcijām.

2023. gadā ALTUM vidēji tika nodarbināti 232 darbinieki (2022: 208) ar noslēgtu darba līgumu uz nenoteiktu laiku un 26 darbinieki ar terminētu darba līgumu. ALTUM darba specifika atļauj darbiniekiem piedāvāt pilnas un nepilnas slodzes darbu. Darbiniekiem pieejams elastīgs darba laiks un attālināta darba iespējas (hibrīddarbs).

Darba apstākļi, atalgojums, labumi un citi darba nosacījumi ir izstrādāti ar mērķi nodrošināt vienlīdzīgas iespējas visiem darbiniekiem un arī atvieglot iespējas apvienot darbu, privāto dzīvi un vecāku pienākumus. Sūdzības par darba laika, atalgojuma vai prombūtnes pārkāpumiem, kas atbilstu cilvēktiesību pārkāpumu statusam 2023. gadā ALTUM nav saņemtas.

ALTUM atalgojuma sistēma paredz vienlīdzīgu atalgojumu par vienādas nozīmes darbu gan sievietēm, gan vīriešiem neatkarīgi no vecuma. Tā ir balstīta tikai uz kompetenču, tirgus situācijas un nepieciešamo prasmju novērtējumu. Rūpējoties par konkurētspējīgu atalgojumu noteikšanu atbilstoši uzņēmuma finansiālajām iespējām, tiek izmantoti kvalitatīvi dati par atalgojumu darba tirgū un atalgojuma pētījumi. Ik gadu ALTUM piedalās Figure Baltic Advisory (iepriekš – Fontes) atalgojuma pētījumā, lai izvērtētu darbinieku atalgojumu pret darba tirgu.

ALTUM atalgojuma sistēmu veido atbildība par darbu, dažādi papildu labumi un pabalsti. Atalgojuma sistēma un papildus labumu piešķiršanas kārtība un kritēriji noteikti uzņēmuma iekšējos normatīvajos dokumentos atbilstoši darba tiesiskās attiecības regulējošiem tiesību aktiem. Visiem uzņēmuma pastāvīgajiem darbiniekiem ir noslēgts Darba koplīgums, kas ir pamats ALTUM papildu labumu un pabalstu klāstam, kas veidots, lai sniegtu atbalstu un rūpes mūsu darbiniekiem. ALTUM atbalsta savus darbiniekus svarīgos dzīves notikumos, piedāvā arī papildu brīvdienas, ko darbinieks var izmantot pēc saviem ieskaļiem un nepieciešamības – ģimenes locekļu aprūpēšanai, reliģiskiem svētkiem, atpūtai un veselības stiprināšanai vai citām vajadzībām.

ALTUM pastāvīgi strādā pie atalgojuma atšķirības mazināšanas sievietēm un vīriešiem. 2023. gadā personālvadības konsultāciju un pētījumu uzņēmuma Figure Baltic Advisory noteiktā „Taisnīgas darba algas maksātāju” topā ALTUM ieņēma 3. vietu mazo un vidējo uzņēmumu kategorijā, iegūstot novērtējumu par ieguldīto darbu dzimumu līdzsības jomā.

ALTUM publisko informāciju par atalgojuma politikas principiem, šī informācija, kā arī ALTUM profesionālās ētikas galvenie pamatprincipi ir pieejami www.ALTUM.lv, sadaļas „PAR ALTUM” apakšsadaļā “[Personāls/Vakances](#)”.

2023. gadā 7 (2022: 5) darbinieki bija bērna kopšanas atvaļinājumā – 100% sievietes. Visas darbinieces, kas atradās bērna kopšanas atvaļinājumā, atgriezās pie saviem profesionālajiem pienākumiem uzņēmumā.

Veicinot jauno talantu piesaisti nākotnē, kā arī nodrošinot metodoloģisko bāzi studentiem praktisko iemaņu apgūšanai specialitātēs, ALTUM ir pieejamas prakses iespējas, gūstot vērtīgu pieredzi finanšu, risku vadības jomā, komunikācijā, energoefektivitātes, valsts atbalsta programmu īstenošanā, informācijas tehnoloģijā, mārketingā un citās jomās.

Sadarbībā ar lielākajām valsts akreditētajām augstskolām 2023. gadā ALTUM nodrošināja prakses vietas 6 studentiem no 5 augstākajām izglītības iestādēm – [Banku augstskolas](#), [Latvijas Universitātes](#), [Rīgas Tehniskās universitātes](#), [Ventspils augstskolas](#), kā arī [Mičiganas štata Universitātes](#) (ASV). Praktikanti darbojās šādās jomās: informācijas tehnoloģijā, energoefektivitātē, projektu vadībā, risku vadībā un risku kapitāla jomā. Ar diviem praktikantiem pēc prakses laika, gūstot atzinīgu novērtējumu par sadarbību, nodibinātas darba tiesiskās attiecības.

Personāla pārvalde (turpinājums)

Darbinieku veselība, drošība un labbūvība

Rūpes par darbinieku veselību un to, lai darbinieki justos labi un droši, ir viena no ALTUM prioritātēm. Darbinieku veselības uzturēšanai un veicināšanai ALTUM nodrošina veselības apdrošināšanu visiem pastāvīgajiem darbiniekiem uzreiz pēc pārbaudes laika beigām, kas nepieciešamības gadījumā ļauj saņemt gan ambulatoro, gan plašu stacionārās aprūpes pakalpojumu klāstu, atļauj daļu medikamentu izmaksu, dod iespēju saņemt dažādu speciālistu, tai skaitā, psihologa un psihoterapeita, konsultāciju. Visi darbinieki ir apdrošināti pret nelaimes gadījumiem no pirmās darba dienas.

2023. gadā ALTUM turpināja pievērst īpašu uzmanību savu darbinieku garīgajai veselībai un labbūvībai. Ikgadējā projekta "Veselības mēnesis" ietvaros tika organizētas apmācības par psiholoģijas jautājumiem, veselīga dzīves veida paradumiem un praksēm. Rudenī darbiniekiem bija nodrošināta pieeja forumam "Dzīves balanss", kur 14 Latvijā zināmi eksperti runāja par tādām tēmām kā "Balanss darbā", "Balanss ģimenē" un "Mierā ar sevi". Atbalstot darbiniekus, kuru ģimenēs aug bērni, ALTUM piedāvāja darbiniekiem piedalīties lekcijās par tēmu "Bērni. Pedagoģija. Audzināšana", kurās varēja gūt atziņas, kā būt ar bērniem tā, lai palīdzētu viņiem izaugt par gudriem, patstāvīgiem un pozitīviem jauniem cilvēkiem, sniegt kvalitatīvu atbalstu viņu skolas gaitās. Pilnveidojot darbinieku izpratni par dažādības jautājumiem un iekļaujošu darba vidi, tika organizētas apmācības "Dažādība un dažādības kompetences. Kāpēc tas ir svarīgi darba vidē?".

Veselīga un aktīva dzīvesveida veicināšanai iepriekšējos gados un arī 2023. gadā ALTUM darbiniekiem ir bijusi iespēja pieteikties uzņēmuma komandā un startēt Rīgas maratonā un Pasaules skriešanas čempionātā. Aprikojot ALTUM galvenās atrašanās vietas ar drošiem velosipēdu stāviem un dušām, ALTUM atbalsta velosipēdu kā ikdienas pārvietošanās līdzekli.

Darbinieki regulāri tiek iepazīstināti ar darba aizsardzības prasībām. Atbilstoši normatīvo aktu prasībām tiek nodrošinātas ievadapmācības, sākotnējās instruktažas darba vietā, atkārtotās, neplānotās instruktažas, kā arī mērķa un specifiskas tematiskās apmācības. Atbilstoši amatam, darba vides risku novērtējumam un normatīvo aktu prasībām darbinieki tiek nosūtīti uz obligātajām veselības pārbaudēm. Ik gadu ALTUM tiek novērtēti darba vides riski, kā arī izstrādāts darba aizsardzības pasākumu plāns, nosakot konkrētas darbības, kas veicamas attiecīgajā gadā. ALTUM tiek nodrošinātas arī regulāras darba vides uzraudzības pārbaudes, kuru laikā notiek pārrunas ar nodarbinātajiem, lai pēc iespējas ātrāk identificētu riska faktorus, kā arī veicinātu sadarbību un darbinieku iesaisti darba vides uzlabošanā. 2023. gadā tika veikta darbinieku aptauja par darba vides iekārtošanas jautājumiem, tai skaitā gandrīz notikušiem nelaimes gadījumiem darba vietā.

ALTUM tiek organizēti vakcinācijas veicināšanas pasākumi un organizētas kolektīvas vakcinācijas oktobrī (pirms rudens vīrusu sezonas) un martā (vakcinācija pret ērcu encefalītu). ALTUM nodrošina darbiniekus ar individuāliem aizsardzības līdzekļiem un tehniskajiem resursiem. Darbiniekiem ir pieejami Covid-19 antigēna paštesti, ir nodrošinātas roku dezinfekcijas un temperatūras mērīšanas ierīces.

Visiem ALTUM darbiniekiem ir nodrošinātas energoefektīvas darba vietas, kas atbalsta mūsdienu darba paradumus, t.sk. digitālās iespējas. Ik gadu ALTUM pastāvīgi pilnveido darba vidi. 2023. gadā jaunas mūsdienīgas un energoefektīvas biroja telpas ieguvus Liepājas reģionālais centrs (Jelgavas ielā 41, Liepājā), Valmieras reģionālais centrs (Cēsu ielā 2, Valmierā) un Centra reģionālais centrs (Dēļu ielā 2, Rīgā).

2023. gadā ALTUM darbinieki iesaistījās brīvprātīgajā darbā, ziedojot sava darba stundas dažādās sabiedriskajās iniciatīvās. 2023. gadā dalījāmies ar profesionālajām zināšanām un pieredzi, t.sk., iesaistoties studentu zinātnisko darbu projektu vērtēšanā, kā vērtēšanas komisijas locekļiem piedaloties kopienas projektu konkursos u.c., aktīvi ziedojām asinis, labdarības akcijā atbalstījām ar noderīgiem materiāliem darbam sociālo uzņēmumu "Visi var".

Personāla pārvalde (turpinājums)

Izglītība un apmācība

ALTUM mērķis ir veicināt mācīšanās un zināšanu apmaiņas kultūru, vērstu uz darbinieku izaugsmi, iesaisti un savstarpējo sadarbību, kas nodrošina augstu veiktspēju un uzņēmuma konkurētspēju. Uzņēmumā tiek nodrošinātas iekšējās un ārējās apmācības, mācības gan individuāli, gan komandām. Pilnveidot prasmes un zināšanas darbinieki var gan pēc vadītāju ieteikumiem, gan pašu iniciatīvas.

Atbilstoši stratēģiskajiem mērķiem ALTUM rūpējas par darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanu, nepārtrauktu prasmju un zināšanu attīstību, iespēju gūt daudzveidīgu pieredzi uzņēmuma ietvaros. Personāla apmācības mērķis ir uzlabot darba sniegumu un efektivitāti, attīstīt darbam nepieciešamās prasmes, sniegt papildu prasmes profesionālajai izaugsmei un sagatavot darbiniekus jauniem amatiem un pienākumiem.

2023. gada laikā darbinieki piedalījušies vairāk kā 124 dažādos mācību pasākumos, semināros, konferencēs un pieredzes apmaiņas pasākumos. Viens uzņēmuma darbinieks gada laikā veltījis vidēji 16 stundas zināšanu pilnveidei.

Mācību procesa organizēšanā tiek izmantoti piemērotākie risinājumi profesionālās attīstības un kompetences paaugstināšanai. Uzņēmumā ieviesta piektdienas mācību stunda, kurā atbilstoši biznesa vajadzībām mācības vada nozares speciālisti, procesu īpašnieki, kā arī savā pieredzē dalās paši darbinieki. Mācībās darbinieki tiek informēti par aktualitātēm, tiek skaidrotas izmaiņas normatīvajos dokumentos un atbildēts un neskaidrajiem jautājumiem attiecīgajā darba procesā. Šī ir iespēja dokumentu izstrādātājiem iegūt atgriezenisko saikni no to lietotājiem un pielietot to procesu uzlabošanā.

Visiem darbiniekiem paredzēta obligāta daļba mācībās par ugunsdrošību un darba aizsardzību, par personu datu aizsardzības un apstrādes jautājumiem un informācijas tehnoloģiju drošības jautājumiem. Tāpat 2023. gadā tika aktualizētas zināšanas korupcijas novēršanas un risku pārvaldības pamatjautājumos, ilgtspējīgas kreditēšanas un ESG tēmu u.c. Vairāku mācību noslēgumā darbiniekiem bija jāapliecina apgūtās zināšanas pārbaudes testā.

Viena no svarīgajām prioritātēm ir uzņēmuma digitālā transformācija un darbinieku digitālo prasmju attīstība. 2023. gadā tika organizētas mācības par digitālo rīku lietošanas drošību, par to funkcijām un iespējām, ko darbinieks var pielietot darba procesa efektivizācijai. MS Teams platforma tiek izmantota ne vien kā saziņas un aktualitāšu publicēšanas vietne, bet arī kā mācību krātuve. MS Teams sadaļā "ALTUM Akadēmija" apkopoti dažādu formātu digitālie mācību materiāli, tostarp vebināru ieraksti, prezentācijas, audioieraksti, video treniņi u. c. Interaktīvais formāts veicina darbinieku iesaisti mācībās, līdz ar to uzlabo spējas nostiprināt un pielietot praksē jauniegūtās zināšanas. Īpaši būtiska šī platforma ir darbiniekiem, kuri izvēlas strādāt attālināti, jaunas zināšanas apgūstot sev ērtā laikā un vietā.

MS Teams sadaļa "Esi sveicināts ALTUM!" apkopota svarīgākā informācija jaunajiem ALTUM darbiniekiem. Līdz ar to jaunais darbinieks saņem ne vien mentora pastāvīgas konsultācijas un mācību plānu, bet arī iespēju patstāvīgi iegūt kompetenci un jaunu informāciju, lai veiksmīgāk integrētos uzņēmumā.

Līderības un vadības prasmju attīstībai un efektīva darba organizēšanai rīkoti semināri, koučinga sesijas, diskusijas un darba grupas vidējā un augstākā līmeņa vadītājiem. Piemēram, lai pilnveidotu attīstības un novērtēšanas pārrunu procesu, vadītājiem organizētas mācības pirms darba izpildes novērtēšanas sarunām un pēc tām – par atgriezeniskās saites iegūšanu.

Darbinieki zināšanas un prasmes pilnveido gan publiskās mācību grupās, gan mācību grupās uzņēmumā, gan apgūstot īpaši pielāgotas mācību programmas. Darbiniekiem tiek organizētas dažādas mācības, izmantojot publiskās mācību platformas, piemēram, "Open". ALTUM finansiāli atbalsta angļu valodas zināšanu uzlabošanu, papildu specialitāšu apgūšanu profesionālās tālākizglītības mācību programmās, kas tiek organizētas valsts akreditētās mācību iestādēs ar Eiropas Savienības fondu līdzfinansējumu. ALTUM uzskata, ka šādu zināšanu apgūšana dod papildu ieguvumus efektīvai darba izpildei pamatpienākumu jomās un tā ir daļa no darbinieku labumu klāsta.

Sadarbības partneru vērtējums

Banku darbinieku apmierinātība

ALTUM sadarbības partneru – banku – ikgadējā iesaistes novērtējumā 2023.gadā tika sasniegti augsti rezultāti – 88% šī gada interneta aptaujas banku darbinieki norādīja, ka 2023.gada ietvaros ir izmantojuši ALTUM kredītgarantijas.

Svarīgākie aspekti sadarbībā ar ALTUM kredītgarantiju jomā bankām ir palikuši nemainīgi un arī 2023.gadā ALTUM saņēma augstus vērtējumus katrā no tiem:

- viegla komunikācija;
- skaidri kritēriji, ko vērtē ALTUM;
- lēmuma ātrums.

Sekojojot gadu iepriekš secinātajam, ka vieglas komunikācijas nozīmība starp banku un ALTUM pieaug, 2023. gadā ALTUM ieviesa vairākus pasākumus, lai veicinātu darbinieku sasniedzamību un komunikāciju – par to vairāk izklāstīts apakšsadaļā "Klientu apmierinātība".

Banku darbinieki tikpat lielā mērā kā 2022.gadā gadā uzskata, ka ALTUM garantijas ļauj notikt darījumiem, kas citādi nebūtu notikuši (88%). 2023.gadā 79% bankas pārstāvju uzskatīja, ka ALTUM reputācija ir izcila un ļoti augsta, savukārt 2022.gadā tā uzskatīja 83% un 2021.gadā – 82%.

Klientu apmierinātība

Jau trīs gadus ALTUM vērtē klientu apmierinātību pēc klientu atsauksmēm on-line aptaujā, kuru aicinām aizpildīt visiem kredītēšanas pakalpojumu klientiem. Aptaujā lūdzam klientiem izteikt viedokli par procesu vienkāršību un saprotamību, par darbinieku kompetenci un atsaucību, par klientu portāla darbību, par lēmumu pieņemšanas ātrumu un citiem būtiskiem klientu apkalpošanas aspektiem.

Klientu vērtējums 2023. gadā saglabājies augsts, tāpat kā gadu iepriekš. Vairums klientu (92%) augstu novērtē sadarbību ar ALTUM un ir gatavi ieteikt ALTUM ģimenei, draugiem un paziņām.

Būtiskākā kritika savukārt saņemta par nepieciešamo dokumentu apjomu un to sagatavošanai nepieciešamo laiku. Tas lielā mērā skaidrojams ar ES Atveseļošanas fonda programmu ieviešanu, kurām ir sarežģītāks īstenošanas process. Pieaugums kritiskos vērtējumos redzams atbildēs uz jautājumu "Vai darījuma izskafīšanas ātrums atbilst tam, ko bijāt iedomājies?" un lielākais negatīvo atbilžu skaits bijis no klientiem reģionos. 2023. gada laikā ALTUM ieviesa vairākus pasākumus, lai veicinātu ātrāku aizdevumu pieteikumu izskafīšanas procesu. Tā piemēram, efektīvāks tika padarīts pieteikumu izskafīšanas process aizdevumiem apjomā līdz 50 tūkst. EUR, samazinot aizdevumu pieteikumu izskafīšanas laiku vidēji līdz 11 darbadienām 2023.gada nogalē. 2023.gadā 25% (2022.gadā: 24%) no piešķirto aizdevumu skaita tika izvērtēti attālināti, neiesaistot pieteikumu izvērtēšanas procesā reģionu darbiniekus, izbīvējot reģionu darbinieku kapacitāti sarežģītāku atbalsta programmu apkalpošanā.

Vērtējot ALTUM darbinieku attieksmi un kompetenci, pozitīvo atbilžu skaits 2023. gadā saglabājies augsts.

Klientu apkalpošana

ALTUM klientu apkalpošanas tīkla darbība ir pakārtota uzņēmuma galvenajam nefinanšu mērķim – veicināt finanšu pieejamību uzņēmējdarbībā. Tas tiek panākts ar darbinieku konsultāciju maksimālu pieejamību visiem klientu segmentiem – gan klātienē, gan attālināti.

Klientiem tiek piedāvātas klātienē konsultācijas visos Latvijas reģionos, darbinieki regulāri izbrauc pie klientiem, lai labāk iepazītu viņu biznesa specifiku. Tāpat ir izveidota efektīva klientu apkalpošanas sistēma klientiem, kuri vēlas komunicēt attālināti. ALTUM piedāvā pilnībā attālinātu klientu apkalpošanu no konsultācijas sniegšanas un aizdevuma pieteikuma iesniegšanas līdz lēmuma pieņemšanai. Pilnveidojot attālinātās apkalpošanas iespējas un rūpējoties par papīra dokumentu aprites mazināšanu, darbinieki mudina klientus arvien vairāk lietot elektronisko parakstu

Klientu apkalpošana (turpinājums)

Sūdzības

Klientu sūdzības vai neapmierinātība par ALTUM kompetencē esošiem jautājumiem vai darbinieku rīcību rada iespēju pilnveidot sniegtos pakalpojumus, uzlabot sadarbību ar klientiem, kā arī attīstīt uzņēmuma iekšējos procesus.

2023. gadā nav fiksēta neviena sūdzība, kas saistīta ar klientu privātuma un personas datu apstrādes pārkāpumiem. 2023. gadā nav fiksēti arī tādi gadījumi, kas būtu saistīti ar klientu datu pazuudēšanu, noplūdi vai zādēzībām.

Klientu izglītošana

ALTUM regulāri rīko un piedalās sadarbības partneru rīkotos izglītojošos pasākumos tiešsaistē, klātienē, kā arī hibridformātā. ALTUM pārstāvji dažādas auditorijas regulāri informē par ALTUM atbalsta programmu aktualitātēm un pieejamību, konsultē uzņēmējus un sniedz praktisku informāciju par dokumentu sagatavošanu.

Lai īstenotu [Latvijas iedzīvotāju finanšu prafības stratēģiju 2021.–2027. gadam](#), 20 partneri no valsts, privātā un nevalstiskā sektora, tostarp ALTUM, ir parakstījuši sadarbības memorandu. Partneri apņemas kopīgiem spēkiem paaugstināt Latvijas iedzīvotāju finanšu prafību, uzlabojot iedzīvotāju kompetences, veidojot ilgtspējīgu finanšu prafības kultūru, nodrošinot kvalitatīvu finanšu vidi un veidojot stratēģisku un uz sadarbību vērstu institūciju pieeju finanšu prafības pilnveidošanā.

ALTUM reģionu tīkla darbinieki ikdienā veic vairākas izglītojošas aktivitātes ar mērķi **paaugstināt Latvijas iedzīvotāju, īpaši, topošo uzņēmēju, finanšu prafību**. 2023. gadā ALTUM pārstāvji sadarbojās ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras pārstāvniecībām reģionos, veicinot finanšu prafību un tādējādi iedrošinot jaunus uzņēmējus uzsākt uzņēmējdarbību. ALTUM darbinieki piedalās pašu un sadarbības partneru organizētos semināros/vebināros, uzlabojot uzņēmēju zināšanas par finansēm un prasmes tās izmantot, lai veidotu savu/uzņēmuma finansiālo labklājību nākotnē.

Lekcijas par šīm tēmām notiek arī mācību iestādēs, piemēram, Latvijas Universitāte, RISEBA, Biznesa augstskola TURĪBA, Rīgas Tehniskā koledža, Rīgas Stradiņa universitāte u.c.

2023. gadā ALTUM klientus un potenciālos klientus informēja par aktualitātēm visās atbalsta programmās, vienlaikus īpaši liela uzmanība tika veltīta jaunajām ES Atveseļošanās fonda programmām, lai skaidrotu to sniegtās iespējas un nosacījumus atbalsta saņemšanai. Piemēram, liels skaits aktivitāšu bija **digitalizācijas aizdevuma programmai** - sadarbībā ar Ekonomikas ministriju un Eiropas Digitālo Inovāciju centru notika programmas atklāšanas pasākums, savukārt gada ietvaros tika turpināta virkne reģionālu pasākumu, kurus rīkoja gan ALTUM, gan partneru organizācijas (Rēzeknē, Liepājā, Smiltēnē, Saldū u.c.). Tāpat notika digitalizācijas programmai veltīti tiešsaistes vebināri. Plašas informēšanas aktivitātes notika arī ES Atveseļošanās fonda programmā uzņēmumu energoefektivitātei, kuros ALTUM turpināja informēt klientus par **energoefektivitātes uzlabošanas iespējām, pieejam atbalstu atjaunīgajai enerģijai un atbalstu elektroauto iegādei**, tai skaitā rīkojot kārtējās projektu kārtas atvēšanas pasākumu. Papildus tam, visa gada garumā ALTUM eksperti piedalījās dažādos ar uzņēmumu energoefektivitāti saistītos semināros un konferencēs, Turpinot strādāt pie **ilgtspējīga finansējuma** pieejamības un popularizēšanas, ALTUM pārstāvji piedalījās ar ilgtspēju un ESG aspektiem saistītās konferencēs.

2023. gadā turpinājās potenciālo klientu informēšanas par **daudzīvokļu māju energoefektivitātes programmu**. ALTUM rīkoja pasākumus, lai informētu klientus par finansējuma pieejamību, projekta sagatavošanu, piedalījās izstādē "Māja". ALTUM pārstāvji piedalījās arī sadarbības partneru organizētos informatīvajos pasākumos (piemēram, konference "Mājoklis" vai Rīgas Namu Pārvaldnieka organizētais pasākums par māju siltināšanu, u.c.). Informatīvi pasākumi notika arī iespējkapitāla jomā, kur jāizceļ ALTUM rīkotais informatīvais seminārs "5. paaudzes pirmssēklas un sēklas kapitāla fondu pārvaldnieku atlase", kas izraisīja lielu dalībnieku interesi. Par **iespēju kapitālu** 2023. gadā ALTUM pārstāvji dalījās ar aktuālāko informāciju vairākos publiskos pasākumos, piemēram, Latvia Fintech Forum 2023, Baltijas kapitāla tirgus konferencē, kā arī dažādos tiešsaistes vebināros un raidierakstos.

Vairāk par ALTUM organizētajiem un sadarbības partneru rīkotajiem pasākumiem var lasīt apakšsadaļā **"Sabiedrības atbalsts, ieguldījums vietējās kopienas attīstībā"**.

Pieklūstamība

Digitālā pieklūstamība

ATUM strādā pie digitālās pieklūstamības veicināšanas, migrējot organizācijas mājaslapu uz platformu, kas nodrošina pieklūstamības prasības atbilstoši 2020. gada 14. jūlijā apstiprinātiem MK noteikumiem nr. 455 "Kārtība, kādā iestādes ievieto informāciju internetā". Jaunā funkcionalitāte ļauj nodrošināt četrus pieklūstamības pamatprincipus, kas paredz, ka digitālajam saturam ir jābūt:

- uztveramam - attēlu, multimediju satura un cita digitālā **satura atspoguļošanas alternatīvu pieejamība**;
- darbināmam - **iespēja piekļūt digitālajam saturam un izmantot to brīvi** – ne vien ar datorpeli, bet arī ar tā dēvētajām palīgtechnoloģijām, piemēram, TAB taustiņu;
- saprotamam - digitālā **satura atspoguļošana vienkāršā valodā**, lai tas būtu saprotams ikvienam lietotājam, arī cilvēkiem ar dažādiem uztveres ierobežojumiem, t.sk. lapas lietotājam nodrošinās iespēju mainīt teksta izmēru, kontrastu;
- robustam - **iespēja salāgot digitālo saturu ar dažāda veida iekārtām**, piemēram, ekrāna lasīšanas ierīcēm, viedtālrunu virtuālajiem balsis asistentiem un u.tml.).

Projektu piemēri: "[Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes procesa 12 solu karte](#)" kā piemērs sarežģīta procesa skaidrošanai iedzīvotājam, kā arī [vienkāršas komunikācijas piemēri](#) Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes jomā vai [pasākums mājas pagalmā](#), tuvu iedzīvotājiem.

Telpu pieklūstamība

Lai veicinātu vides pieejamību un darbības ilgtspēju, 2023. gada laikā **trīs ALTUM reģionālie centri (Liepājā, Valmierā un Rīgā) sāka darbu jaunās telpās**. Telpu izvēles galvenie kritēriji bija vides pieejamība, telpu energoefektivitāte un individuāli regulējami un kontrolējami komunālo pakalpojumu rādītāji. Reģionālajos centros ir nodrošināta konsultāciju pieejamība cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Gadījumos, ja biroja telpām ir apgrūtināta piekļuve, tiek slēgts līgums ar pašvaldību par telpu ar pieejamību izmantošanu.

2023.gadā gadā **Centra reģiona birojs Rīgā tika pārcelts uz ZEISS BIROJU kompleksu**, kam ir BREEAM "Excellent" sertifikāts, kas apliecina ēkas izbūvi atbilstoši augstākajiem ilgtspējas standartiem. Uz biroju ēku jumtiem darbojas lielākā saules paneļu elektrostacija Rīgā, kas nodrošina zaļu enerģiju centra nomniekiem, kā arī zemāku apkures cenu. Birojā ir individuāli regulējama zemspiedes ventilācijas un dzesēšanas sistēma, uz CO₂ līmeni reaģējoša ventilācijas sistēma, skaņu slāpējošas pilnstikla starpsienas, kā arī ūdenskrāni ar mazu ūdens patēriņu minūtē. Savukārt ALTUM centrālajā darbinieku ēkā 2023. gadā tika ieviests atvērtā tipa birojs, notiek darbs pie specializēta pasažieru lifta projekta ieviešanas, savukārt ALTUM centrālajā birojā ēkā Doma laukumā pabeigti jumta un augšējā stāva kabinetu ārējo siltināšanas darbi, kas nodrošinās augstāku energoefektivitāti ilgtermiņā.

Pakalpojumu pieklūstamība

2023. gadā Finanšu nozares asociācija publicējusi izstrādātās [VADLĪNIJAS PAR FINANŠU PAKALPOJUMU PIEKLŪSTAMĪBU \(ATTĪSTĪBA, TEHNOLOĢIJAS, ATBILSTĪBA\)](#). Pieklūstamības darba grupā un vadlīniju izstrādē darbojās arī ALTUM eksperti. Šis vadlīnijas sniegs atbalstu finanšu nozares dalībniekiem nodrošināt klientu vajadzību ievērošanu, neatkarīgi no invaliditātes vai funkcionēšanas ierobežojumiem.

2019.gada 17.aprīlī tika pieņemta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/882 [par produktu un pakalpojumu pieklūstamības prasībām](#). Lai pārņemtu direktīvas prasības, Labklājības ministrija sadarbībā ar citām līdzatbildīgajām ministrijām izstrādājusi jaunu likumu "Preču un pakalpojumu pieklūstamības likums". Likumprojekts pieņemts Ministru kabineta 2022.gada 14.jūlija sēdē un par to vēl ir jālemj un jānobalso Saeimai. Likums stāsies spēkā no 2025.gada 28.jūnijā. Līdz ar to no minētā datuma Eiropas Savienības iekšējā tirgū, t.sk. Latvijā, noteiktās jomās varēs [izplatīt un sniegt tikai pieklūstamas preces un pakalpojumus](#) (t.i., lietojami vairāk kā ar vienu sensoro kanālu).

Dalība profesionālajās asociācijās un partnerībās

Valsts atbalsta programmu izstrādē un realizēšanā, kā arī finansējuma piesaistē, ALTUM sadarbojas ar valsts un nevalstiskajām institūcijām, finanšu iestādēm, dažāda veida starptautiskajām institūcijām un asociācijām.

Starptautiskās organizācijas un finanšu institūcijas

ALTUM ir investors Trīs jūru iniciatīvas investīciju fondā [Three Seas Initiative Investment Fund](#). Fonds izveidots ar mērķi Centrāleiropas un Austrumeiropas reģionā atbalstīt transporta, enerģētikas un digitālās infrastruktūras projektus, veicinot reģiona ekonomisko attīstību un infrastruktūras atbilstību augstiem standartiem. Valdes priekšsēdētājs Reinis Bērziņš ieņem Uzraudzības padomes locekļa amatu.

ALTUM ir biedrs:

ELTI - Eiropas ilgtermiņa investoru asociācijā ([European Long term investors](#)), kas apvieno Centrāleiropas un Austrumeiropas attīstības finanšu institūcijas. ELTI mērķis ir kopējas nostājas veidošana, lai varētu piedalīties ES institūcijās un, sadarbojoties ar šīm institūcijām, būt vienotam sarunu biedram, galvenokārt uzņemoties sarunu vedēja lomu savu locekļu vārdā saskarsmē ar ES institūcijām un organizācijām.

NEFI - Eiropas MVU Finanšu institūciju tīklā ([Network of European Financial Institutions](#)). Tīkls apvieno Eiropas finanšu institūcijas, kurām ir kopīgs valsts dots uzdevums – atvieglot MVU piekļuvi finansējumam, piedāvājot finanšu pakalpojumus un zināšanas.

AECM - Eiropas Garantiju institūciju asociācijā ([European Association of Guarantee Institutions](#)). Asociācijas mērķis ir pārstāvēt savus biedrus ES institūcijās, veicināt zināšanu apmaiņu starp AECM biedriem un atfīstīt garantiju instrumentu. ALTUM valdes loceklis Jēkabs Krieviņš ieņem AECM valdes locekļa amatu

Invest Europe - [Eiropas riska kapitāla asociācija](#), kas pārstāv Eiropas privātā kapitāla, riska kapitāla un infrastruktūras nozari

2021.gada septembrī, kā pirmais uzņēmums no Latvijas, ALTUM ar savu zaļo obligāciju emisiju pievienojās [Nasdaq Sustainable Bond Network](#) pasaulē.

ALTUM sadarbības partneri piesaistītā finansējuma un finanšu risku instrumentu jomā:

- EIB – Eiropas Investīciju Banka ([European Investment Bank](#))
- EIF - Eiropas Investīciju fonds ([European Investment Fund](#))

ALTUM uztur ciešu sadarbību ar finanšu institūcijām pasaulē

- Eiropas rekonstrukcijas un attīstības banka ([EBRD](#))
- NIB - Ziemeļu investīciju banka ([Nordic Investment Bank](#)).
- Polijas attīstības banka ([BGK](#))
- Igaunijas biznesa un inovāciju aģentūra ([KREDEX](#))
- Lietuvas valsts finanšu institūcija ([INVEGA](#))
- Francijas publiskā sektora investīciju banka ([BPI France](#))
- [RCIA Interreg Europe](#)
- Vācijas attīstības banka ([KFW](#))
- Fondu birža [NASDAQ](#)

Ekspertu organizācijas

- Kredītreitingu aģentūra [Moody's](#)
- [Shades of Green](#) (CICERO, Starptautiskais klimata un vides izpētes centrs / Center for International Climate and Environmental Research Oslo, kopš 2022. gada daļa no kredītreitinga aģentūras S&P Global)

Dalība profesionālajās asociācijās un partnerībās (turpinājums)

Apvienības un nevalstiskās organizācijas

ALTUM ir [Finanšu nozares asociācijas](#) biedrs, kur sadarbībā ar valsts, nevalstiskā sektora un citu nozaru partneriem mērķtiecīgi strādā pie uzņēmējdarbības un finanšu pakalpojumu vides uzlabošanas Latvijā, kā arī Latvijas finanšu nozares starptautiskās reputācijas un konkurētspējas veicināšanas. Asociācijas mērķu sasniegšanu prioritārajos virzienos nodrošina komitejas, apakškomitejas un darba grupas, kurās darbojās arī ALTUM. Komiteju uzdevums ir veicināt jomas stratēģisko attīstību un īstenot konkrētus pasākumus.

- LTRK – [Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera](#)
- LVCA - [Latvijas Privātā un Riska kapitāla asociācija](#)
- LLKA – [Latvijas Lauksaimniecības Kooperatīvu Asociācija](#)
- [Zemnieku Saeima](#)
- [Latvijas Pašvaldību Savienība](#)

Būfiski ALTUM sadarbības partneri ir **dažādi publiskā sektora pārstāvji** (Finanšu ministrija, Ekonomikas ministrija, Zemkopības ministrija, Aizsardzības ministrija, Labklājības ministrija, Kultūras ministrija, Tieslietu ministrija, Latvijas Investīciju un Attīstības aģentūra, CFLA) un **finanšu sektora pārstāvji** (SEB, Swedbank, Citadele, Luminor, BluOr Bank, BigBank, Rietumu Banka, PayRay, SIGNET Bank, INDUSTRA Bank, Reģionālā Investīciju Banka, Latvijas Pasta Banka, OP Bank, ZGI Capital, FlyCap, BaltCap, Imprimatur Capital, Buildit, Overkill Ventures, Commercialization Reactor, Expansion Capital),

Sabiedrības atbalsts, ieguldījums vietējās kopienas attīstībā

ALTUM vadība un darbinieki visa gada garumā aktīvi iesaistās sabiedrības izglītošanas aktivitātēs, fokusējoties uz dažāda mēroga pasākumiem, kas vērsti uz uzņēmējdarbības attīstību, veicina sabiedrības labklājību, sniedz ieguldījumu klimata pārmaiņu mazināšanā un veicina ekonomikas izaugsmi ilgtermiņā. ALTUM vadība un darbinieki galvenokārt dalījušies savā ekspertīzē sekojošos virzienos: ilgtspējīgs finansējums, korporatīvā pārvaldība, kapitāla tirgus attīstība, jēgpilna finanšu instrumentu izmantošana, tai skaitā finansējums zaļo projektu īstenošanai un digitalizācijai, kā arī energoefektivitātes projektiem gan uzņēmumu, gan privātpersonu segmentos. ALTUM vadība un darbinieki kopumā 2023.gadā sabiedrības izglītošanas aktivitātēm veltījuši 738 stundas, uzstājoties vairāk nekā 170 dažādās konferencēs, ekspertu diskusijās un semināros gan profesionālām, gan vispārējām uzņēmēju un atsevišķos gadījumos arī privātpersonu auditorijām.

2023. gada zīmīgākie notikumi ar ALTUM pārstāvju dalību:

Inovācijas, infrastruktūra	<i>Trīs jūru iniciatīvas investīciju fonds (3SIIF)</i>	Jaunas finansēšanas iniciatīvas veicināšana, ar mērķi Centrāleiropas un Austrumeiropas reģionā atbalstīt transporta, enerģētikas un digitālās infrastruktūras projektus , veicinot reģiona ekonomisko attīstību un infrastruktūras atbilstību augstiem standartiem.
	<i>Balva Gada investors</i>	" Gada investors 2023 " par aizvadītā gada nozīmīgākajām investīcijām Latvijā . Riska kapitāla investīciju un to pozitīvās ietekmes uz Latvijas tautsaimniecību popularizēšana, sekmīgāko privāto un uzņēmumu sektora investīciju darījumu aktualizēšana.
Biznesa vides attīstība	<i>5. Paaudzes Iespējkapitāla fonds</i>	<p>Ministru kabinets 2023.gada 15.augustā apstiprināja jaunu Eiropas Savienības struktūrfondu atbalsta programmu iespējkapitāla ieguldījumiem uzņēmējdarbībā ar kopējo pieejamo publisko finansējumu 93 miljoni EUR, lai sekmētu jaunu, inovatīvu, ar augstas izaugsmes un produktivitātes potenciālu uzņēmumu izveidi un attīstību Latvijā.</p> <p>Lai nodrošinātu veiksmīgu programmas ieviešanu un apguvi, ALTUM 2023.gadā izsludināja pirmssēklas un sēklas fondu pārvaldnieku atlases iepirkumu, lai izvēlētos 3 fondu pārvaldniekus ar kopējo tiem atvēlēto publisko finansējumu 55.8 miljoni EUR, un 2023.gada decembrī izsludināja sākuma izaugsmes fonda pārvaldnieka atlases iepirkumu, kur pieejamais publiskais finansējums ir 12.4 mEUR, un izaugsmes fonda pārvaldnieka atlases iepirkumu, kur pieejamais publiskais finansējums ir 24.8 milj EUR, ar mērķi katrā no tiem izvēlēties pa vienam fondu pārvaldniekam.</p> <p>Fondu pārvaldnieku atlasī plānots pabeigt līdz 2024.gada maijam.</p> <p>Lai informētu par fondu pārvaldnieku atlases nosacījumiem, ALTUM 2023. gadā rīkoja izglītojošu semināru, kur ALTUM pārstāvji stāstīja par noteikumiem, atlases kritērijiem un sniedza atbildes uz jautājumiem.</p>
	<i>Pasākumi digitalizācijas aizdevuma popularizēšanai</i>	<p>2023. gadā, saadarbojoties ar Ekonomikas ministriju un Eiropas Digitalizācijas un Inovāciju centru, ALTUM rīkoja ANM digitalizācijas programmas atklāšanas pasākumu.</p> <p>Organizēti vairāki vebināri par atvесеjošanās fonda programmām, atbalsta pieejamību uzņēmumu digitalizācijai un aizdevumu ar kapitāla atlaidi digitalizācijai. 2023. gadā izglītojoši pasākumi tika organizēti online, kā arī klātienē reģionos – Rēzeknē, Liepājā, sadarbības partneru pasākumos ALTUM pārstāvji dalījās ar digitalizācijas finansējuma pieejamību Smiltēnē,</p>

		Ungurpilī un Saldū.
	<i>Pasākumi par lielo aizdevumi ar kapitāla atlaidi pieejamību</i>	ALTUM organizēts vebinārs par lielo investīciju aizdevumiem ar kapitāla atlaidi . Aizdevums paredzēts vidējiem un lieliem komersantiem, kuri plāno veikt vismaz 10 milj EUR investīcijas uzņēmuma izaugsmei.
	<i>Konkurss "Laukiem būt!"</i>	Uzņēmējdarbības aktivitātes veicināšana laukos , iesaistot jauniešus, veicinot viņu kompetenču attīstību un iesaisti uzņēmējdarbībā laukos sadarbībā ar Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centru, vienlaikus veicinot vienmērīgāku reģionālo attīstību Latvijā
	<i>Gada balva "Biznesa Lepnums 2023"</i>	2023. gadā ALTUM atbalstīja balvu "Biznesa Lepnums 2023". Konkursā tika godināti veiksmīgākie un inovatīvākie uzņēmumi, kuri 2022.gadā spēja radīt inovatīvus produktus, kā arī atrada savu īsto biznesa ideju un nišu, ko veiksmīgi attīstīja gan vietējā, gan ārvalstu tirgos.
	<i>III Risku pārvaldības konference</i>	Dalība paneldiskusijā "Darbības nepārtrauktības risku vadība"
	<i>Kapitāla tirgus forums 2023</i>	Latvijas Bankas Kapitāla tirgus forums - ekspertu paneldiskusija "Kapitāla tirgus loma ilgtspējīgas ekonomikas finansēšanā".
Ietekme uz vidi, zaļā domāšana, ilgtspēja	<i>Semināri par energoefektivitātes aizdevumiem ar kapitāla atlaidi</i>	Sadarbībā ar ES māju rīkots pasākums "30 gadi Vienotajam tirgum – nākotnes iespējas uzņēmējiem Latvijā". Seminārs par Eiropas un valsts atbalsta programmām reģionu iedzīvotājiem un uzņēmējiem . Organizēts sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību izpilddirektoru asociācijas biedriem. Dalīšanās ar iespējām fondu apgūvē, kas var veicināt izaugsmi katrā no pašvaldībām.
	<i>Atjaunošanas un noturības mehānisma programma</i>	ANM finansējuma programma: 2. kārtas atklāšanas pasākums vebināra formātā.
	<i>Informatīvi pasākumi par daudzdzīvokļu māju siltināšanu un energoefektivitātes uzlabošanu</i>	Seminārs "Kā veiksmīgi sagatavot projektu ANM daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes programmā" ALTUM dalība konferencē " Mājoklis 2023 " par tēmu "Kāds valsts atbalsts pieejams daudzdzīvokļu māju #energoefektivitātes uzlabošanai un remontdarbiem?" Dalība izstādē " Māja " par māju siltināšanu ar ES atbalstu. Dalība sadarbības partneru klātienēs pasākumos un vebināros par dauzdzīvokļu māju atjaunošanu ar ES atbalstu , veicamajiem soļiem un finansējuma pieejamību. Dalība pasākumos par māju siltināšanu reģionos – Jūrmalā, Valmierā, Limbažos un Dobelē.

	<i>Ziemeļu Investīciju Bankas un ZIB Direktoru padomes iesaistīto pušu diskusija</i>	ALTUM pārstāvju dalība ekspertu paneldiskusijā "Nākotnes finansējums: atslēdzot zaļās iespējas Latvijā " (Financing the future: unlocking green opportunities in Latvia".
	<i>Latvija 2030 augsta līmeņu ekspertu konference "Ilgtspējīga pilsētībūvniecība"</i>	ALTUM pārstāvju dalība Latvija 2030 augsta līmeņu ekspertu konferencē " Ilgtspējīga pilsētībūvniecība: zaļo investīciju balstīta modernā un viedā dzīves telpa ". "Zaļo" investīciju piesaistīšana inovatīvas pilsētvides veidošanai (jaunu tehnoloģiju, ilgtspējīgu materiālu izmantošanai, digitālās transformācijas īstenošanai u.c.)
	<i>Trešā nacionālā apaļā galda diskusija</i>	ALTUM pārstāvju dalība apaļā galda diskusijā. Turpmākie soli privātā finansējuma piesaistes attīstībā energoefektivitātes finansēšanai, "MVU ilgtspējība un attīstība – ja finansējums energoefektivitātei ir pieejams, ko vēl mēs varam uzlabot?"
	<i>Forums Ilgbūtība</i>	Dalība forumā Ilgbūtība , kura mērķis ir nodrošināt ilgtspējīgu nākotni. Esot klimatu pārmaiņu periodā, kas būtiski ietekmē cilvēku labklājību, ekonomiku un drošību, kā arī rada lielu spiedienu uz uzņēmumu darbību, tiek meklēti risinājumi, kā ar ilgtspējīgu un viedu, sabiedrībai, cilvēkam draudzīgu darbību panākt ekonomisko labumu. 2023. gadā forumā ar prezentāciju " Kā soli pa solim pielāgoties jaunajām piegāžu ķēžu dekarbonizācijas prasībām? " uzstājās ALTUM valdes priekšsēdētājs Reinis Bērziņš.
	<i>Dalība ar energoefektivitāti saistītos vebināros</i>	ALTUM pārstāvju dalība Elektrum vebināros " Uzlādē savu biznesu ar saules enerģiju " un " Energoefektivitātes ceļvedis biznesam ", kā arī ELKO grupas organizētā " Solar Solutions Conference " par AER finansēšanu Dalība Eiropas Investīciju Bankas (EIB) organizēta sanāksmē " Elena contractors meeting 2023 "
	<i>Latvijas Bankas, Nasdaq un Korporatīvās pārvaldības konsultatīvās padomes rīkota ekspertu diskusija: #Ilgtspēja – mūsdienīga uzņēmuma pārvaldības un izaugsmes sastāvdaļa"</i>	ALTUM pārstāvju dalība paneldiskusijā " ESG skar visus kompānijas procesus , sākot no riska pārvaldības līdz jauniem produktiem un investoru attiecībām. Kā to integrēt uzņēmumā ar vertikālas pārvaldības procesiem?"
	<i>LTRK rīkots apmācību cikls par ALTUM programmām</i>	Apmācību cikls par programmām energoefektivitātei un ilgtspējīgai, t.sk., pieredzes apmaiņas vizītes divos uzņēmumos, kas saņēmuši ALTUM finansējumu
Izglītība	<i>Izglītības un zinātnes ministrijas pieredzes apmaiņas konference par augstskolu pārvaldību</i>	ALTUM pārstāvju dalība ekspertu paneldiskusijā par korporatīvo pārvaldību un augstskolu padomēm, piedalās
	<i>Latvijas SMU pasākumi #CitsBazārs</i>	Jaunas uzņēmēju paaudzes un nozares ekspertu izglītošana, mācību procesā sasaistot teorētiskās zināšanas ar praksi, iesaistoties Junior Achievement Latvia programmā " Skolēnu mācību uzņēmums " (SMU)

	<i>Lekcijas universitāšu studentiem</i>	<p>ALTUM pārstāvju lasītas lekcijas vides inženierijā Rīgas Tehniskās Universitātes studentiem. Lekcijas par biznesa plāna veidošanu RISEBA, Rīgas tehniskajā koledžā, augstskolā 'Turība' un Rīgas Stradiņa universitātē. Rīgas celtniecības koledžā lasītas lekcijas par aktualitātēm ēku siltināšanā.</p> <p>2023. gadā ALTUM darbinieki kā brīvprātīgie treneri piedalījās arī MOT programmā.</p>
Sabiedrības labklājība, demogrāfija	<i>Aprūpes un veselības centra "Rūre" atklāšana</i>	Ar ALTUM atbalstu Liepājā izveidots mūsdienīgs sociālās aprūpes un veselības centrs "Rūre" . Pasākumā tika atzīmēts projekta noslēgums , atklājot Kurzemes reģiona iedzīvotājiem nozīmīgu sociālās aprūpes, rehabilitācijas un paliatīvās aprūpes centru, kas ir pirmais šāds modelis Latvijā
	<i>Sociālās uzņēmējdarbības piču konkurss "Tam labam būs augt 2023"</i>	Konkurss radīts ar mērķi stiprināt sociālo uzņēmējdarbību Latvijā un godināt labākos sociālās uzņēmējdarbības piemērus. Organizē Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācija kopā ar Luminor banku.
Nozares attīstība	<i>Finanšu nozares asociācija</i>	<u>Finanšu nozares ilgtspējīgas attīstības veicināšana</u> , sadarbības grupās ar komercbankām padziļināti fokusējoties uz kredītēšanas attīstību, personāla, komunikācijas, juridiskajiem un citiem jautājumiem un veicinot viedokļu apmaiņu un lēmumu pieņemšanu Latvijas sabiedrības interesēs.
Eksports	<i>Konkurss "Eksporta un inovācijas balva"</i>	Jaunu un eksportspējīgu produktu ražošanas veicināšana , popularizējot Latvijas komersantu sniegumu un paužot <u>atzinību</u> par tirgus nodrošināšanu ar augstas kvalitātes pašmāju ražojumiem, inovāciju ieviešanu un rūpnieciskā dizaina izstrādi. ALTUM specbalva kategorijā " <u>Drošs eksportētājs</u> "

Paziņojums par korporatīvo pārvaldību 2023.gadā ir publiski pieejams latviešu un angļu valodā ALTUM telpās Doma laukumā 4, Rīgā un elektroniskā veidā – interneta mājas lapā www.ALTUM.lv, sadaļas "PAR ALTUM"/ „ILGTSPĒJA UN PĀRVALDĪBA” apakšsadaļā "Korporatīvā pārvaldība".

Reinis Bērziņš
 Valdes priekšsēdētājs

2024.gada __.martā